

1 Kórinti

Ísu kwíyómpa'a irówana Póro moórá-kwaai aiyayaan-umai ava'moraé-iyaiyo. miráumai-ima maisuwéna Évésasi-naopa'a ména maanáimbá agaimái Kórinti-naoraa-kwaasi mátimakaiye. Kórinti-naopa'a anón-daopa'a Ákáyaa-marava'a kwáyon-daopa'a Kíríki-kwaasi sáwíva'a máyówasa évaka-Yutaa-kwaasigwara'a máyáapa'an-iyé. ááéma Póro Ísun-aaí kosimátíma'mae iyúwasa Ísuna aampa'á kwégwesa mésa naaémba taaínkaa'a ésa sáwí'a umái máúwana Póro mináimbá iséna maanáimbá agaimái tuwówasa mátimakaawe.

1 ¹kemá Póro maanáimbá agaimaráúmpo ísáaro. Áánútu kwená imáyáavinkemba kembá aantá-kwaasi-i'a umái ításinkena séna Ísu Káráísitin-aaí kosimátíma'mae naauwó séna si'mákaiye. kentáásí kwaási áwí'a Sósénisintave'a súnana maanáúvámá kwéagayaiye. ²Áánútuna kwaási Kórinti-naopa'a máyáawai ísáaro. Áánútu kwendéí'í'a umátínkaraisa'a Ísu Káráísitiye tarúmaimo máyáawai ísáaro. amápa'-maravakewai Ísóigo Ísu Káráísitimpa'a námúnaa kwésewaiye keináraware Áánútu ítátinkaraiye. Káráísiti miwír'á kárákwiraiwai éna kentáárákwár'á kárákwiraiye. ³Áánútu kentáásivowe Ísóigo Ísu Káráísitiye úwoi túwa'naa ésarai paru kwéumatinkaayantave'a námúnaa kwésune.

⁴keinárawatave'a ísámai aasiyaasí Áánútumpa'a súwi kwésune. Áánútu Ísu Káráísitina mayáiyávéna imáyáa éna kwétuwa'naa-imba mindáyave'a Áánútumpa'a súwi kwésune. ⁵Ísu Káráísitiye tarúmaimo máyáantavena Áánútu kawé'ó umátínkáimba keinárawapimba anómba uráintave'a pó'a kwenáái isé'a kawé'á umái kwésimatimewe. ⁶Ísu Káráísitin-aaí simátímakaunata tirumpimbá tátoke'a asiramái mé'a pó'a kwenáái kawé'á umái kwésimatime'a ⁷Ísóigo Ísu Káráísitimo marapá'ó kumínimba amu'maré'a máyáamba Áánútun-amanko kwétimin-asirayamba maimái tátokaawe. ⁸asiramátínkáva'a iyínana póna naaén-kanaamo Ísóigo Ísu Káráísitimo kumínín-kanaa tínana kempímbá sáwí-aimba íma kwéniye. ⁹Áánútu sintení'o kwéena kwenááninko kentáásí Ísóigo Ísu Káráísitinte tarútinkaindayavena tááyaraimba sintení'o kwéiwai póna mirá uráiyé.

taaín-taimba uráan-kwasai.

¹⁰kesí kwaásiyono. kentáásí Ísóigo Ísu Káráisitina asirayámbá símakaintave'a asiramái kwésimatimune. mimbórá-áímbá sé'a íma taaínkaari'a é'a mimbórávimbá mé'a mimbórá-ímáyáá é'a mimbórá-máyái máyáaro. ¹¹keinárawatopakemba moórá-ininko áwí'a Kórówina akúmpákén-kwáásí évakarawai tasimásimesa sésa keiyái aaisan-áímbá kwésesa taaínkaar-umai máyáawe tasimásimakaawe. ¹²mináísán-áínkóná ááimba évakarawai sé'a Póro kentáásí anónnda'an-iyé sewa'á évakarawai sé'a Ápórosi kentáásí anónnda'an-iyé sewa'á évakarawai sé'a Pítaa kentáásí anónnda'an-iyé sewa'á évakarawai sé'a Ísu Káráisiti kentáásí anónnda'an-iyé kwésewe. ¹³Ísu Káráisiti mimbóráwái anónnda'a máyáivo íma taaínkaa'a umái máéro. kemá Póro íma keinárawatave'a imáyáa é'a taaira'á pukáumne. íma kentáv'é'a ísámai nombá pékaavo Ísuntave'a ísámai nombá pékaawe.

¹⁴⁻¹⁵évakarawai sé'a Póro kentáásí anóni'a índayavena nombá pésinkaraiye sevó sé'a sáwívarawai íma nombá pétinkaraunda mindáyave'a Áánútumpa'a súwi kwésune. keinárawapinkemba íma sáwívarawaiman-ivo kae-kwáásí túwí'a Kárisipasiye Káyásiye minkáé'náraiye su'mai nombá pétinke'a sáwívarawaimo ímo pétinkaraundayave'a Áánútumpa'a súwi kwésune. ¹⁶ánivo moóráwai áwí'a Sétevanasiye kwená akúné nombá pétinke'a imáyáa é'a á'owima íma pétinkaraumne. ¹⁷Ísu Káráisiti íma simásimena séna nombá pétinkamae naauwó íma simásímakaivo áséi-kwasai simátíma'mae naauwó séna si'mákaiye. Ísu Káráisiti taaira'á pukáin-ainkona ááimba íma ísáavo sé'a Káráisitín-aai avora'á kwésimatime'a kwaásiti kawer-ímáyáávínkén-áímbá íma sé'a tavisí-áímbá íma kwésimatime'a avora'á Káráisitín-aai kwésimatimune.

Ísumo pukáimba Áánútuna asirayánkómán-iyé kwaasái.

¹⁸sáwí'o umáímo kwémaewaina aambó kwégwaraawai Ísu Káráisitimo kwaásiyavenamo imáyáa éna pukáin-aintavesa sésa úwoi-aiban-iyé kwésevo Áánútunopa'o kwégon-amba kwégwaraundawaiya mináíntávéta séta Áánútu kwésuwa'naa in-ásíráyámbá iyéyá kwésune. ¹⁹sáwí'o umáímo kwémaewaina aambó kwégwaraawaiyavena Áánútun-aai aúváivimba agaimaréna séna

marapá-kwáásí kawer-ímáyáámán-iyé kwésen-imayaa ánásasuwe'a ó'on-o'on-imayaagwara-kwaasiti imáyáa maitiyuwánaumne agaimaréna siráiyé. ²⁰marapá-tántáátávésa kawer-ímáyáá kwéowaiyavena Áánútu séna minímayáá úwoisan-tantaa'an-iyé siráiyé. kawer-ímáyáágwáráwái íma aiva'á kwíyasa pósa ámáambo ísaraawai íma aiva'á kwíyasa pósa marapá-tántáátávésa kwaasái símae kwénaaowai íma aiva'á kónááowe.

21 Áánútu kawer-ímáyáá éna séna marapá-kwáásí miwítí kawer-ímáyáávínkémbá íma kanaán-umai kesí ááimba suwánanaaowe súmbanivo imáyáa éna séna kesááiyavesa áraire síyawai sáwí'lo umáímo máyáámpinkemba iyátinkanaumne Áánútu súwata minásésí-kwásái kwésimatimunasaya évakarawai úwoi-aimban-iyé kwésewe. 22 Yútaa-kwaasi sésa ímo awánaanda-i'lo inatá Ísu Káráisitín-aaiyavesa áraireya sénaumne sewasá Kíríki-kwaasi kawer-ímáyáámán-iyé kwésen-imayaa kwéavakaa-ombanivo 23 kesáá Ísu Káráisitímo kentááyávénamo imáyáamo énamo pukáin-ainta kwésimatimunasaya Yútaa-kwaasi mináímbá isésa Ísu Káráisitín-aai tínaemba kwéumamewasa Kíríki-kwaasi mináímbá Áánútuna kawer-ímáyáávínkén-áímbá isésa úwoi-aimban-iyé kwésewata 24 Yútaa-kwaasivinkene ó'onkaa-kwaasivinkene Áánútu ításinkarawaiya séta Áánútuna kawer-ímáyáávínkémbá Ísu Káráisiti pukáisana Áánútuna asirayánkó sáwí'lo umáíyaamo máyaundavinkenta kwéiyasinkaintaawe. 25 marapá-kwáásí sésa Áánútuna imáyáa úwoi-imayaaman-iyé kwésen-imayaa kawer-ímáyááo póna kwaásiti kawer-ímáyááómbá usáyaaítaraiye. kwaási sésa Áánútu aamoisayámbá iyémó kwésen-aamoisayanko kwaásiti asirayámbá usáyaaítaraiye.

26 kesí kwaásiyono. Áánútumo kwená kwaási-i'lo umátínkaronka'a máyówaina ááimba imáyáa oro. keinárawapimba marapá-kwáásí túranka'a kawer-ímáyáágwárá-kwáásí íma sáwíva'a máémba moórá-mora-umai mé'a marapá-kwáásí túranka'a asirayán-kwáásí íma sáwíva'a máémba moórá-mora-umai mé'a marapá-kwáásí túranka'a túwí'lo kwáyon-kwaasi sáwíva'a íma máémba moórá-mora-umai méraawe. 27 marapá-kwáásí sésa úwoi-kwaasiman-owe kwésen-kwaasivinkemba Áánútu kwená kwaási-i'a umái ítátinkena marapákén-káwér-ímáyáágwárá-kwáásí Áánútuna kwaási tuwánésa sésa kentáásí kawer-ímáyáá úwoisamban-iyé sénááontavena Áánútu mirán-kwáásí ítátinkaraiye. marapá-kwáásí sésa aamoisayán-kwáásímán-owe kwésen-kwaasivinkemba Áánútu kwená kwaási-i'a umái ítátinkena marapákén-ásiráyánkwárá-kwáásí Áánútuna kwaási tuwánésa sésa kentáásí asirayámbá úwoisamban-iyé sénááontavena Áánútu mirán-kwáásí ítátinkaraiye. 28 marapá-kwáásí sésa úwoi-kwaasiman-owe sésa simái sáwí'a kwéumatinkaawaiye ímo méraawaiye Áánútu kwená kwaási-i'a umái ítátinkaraiye. marapá-kwáásí sésa anón-kwaasiman-owe kwésen-kwaasi ánásanaaontavena úwoi-kwaasivinkemba Áánútu ítátinkaraiye. 29 Áánútu aúranka'a miwí kentúwí'a íma mósá maránááontavena úwoi-kwaasivinkemba Áánútu ítátinkaraiye. 30 Áánútu Ísu Káráisitinte tarútinkaraisa'a máyáawana póna Ísu Káráisiti kentáásí kawer-ímáyááóná ááini'a Áánútu umánkaraiye. Ísu Káráisiti pukáintavena Áánútu kwenaúranka'a arupíya umásinkenaya

kwená kwaási-i'a umásinkenaya sáwí'o umáyaamo máyaundavinkenta maisiyuwéna siráisata máyaumne. ³¹ mináíntávéna naaóv'á'á Áánútun-aaí aúváiivimba agaimaréna séna

moóráwaimo kesúwí'o mósá maránáe sénamo éna

íma mirá éna Ísóigo áwí'a mósá maráíno

agaimaréna siráíye.

Ísu taaira'á pukáin-kwasai.

2 ¹ kesí kwaásiyono. kentópa'o komé'a Áánútun-aaí paárurain-aimba kosimátimewandara'a kesúwí'a maé iyígwáe-aimba íma simátimé'a Áánútun-aaí avora'á simátímakaumne. ² ááéma imáyáa é'a sé'a kentópa'a komáénda íma mirám-baaran-tantaakona imáyáa é'a simátimé'a Ísu Káráisitintave'a imáyáa é'a kentááyáváiyé séna taaira'á pukáin-aíne su'mai imáyáa é'a kosimátimenaumne sé'a ³ kentópa'a komáéwandara'a sáá'a kwégowa'a tavaravamá kwéuwa'a aamoisayán-kwáásí mé'a ⁴⁻⁵ aaimó simátimewandara'a Áánútun-aaiyavesamo áraire síyawaina ááimba íma kwaásiti kawer-ímáyáávínkémbán-ivo Áánútuna asirayámpínkémbán-íye sé'a simátimé'a Áánútun-amankona mayáiyé asirayáné agaráátinkááwána'a awánaraawe.

Áánútuna kawer-ímáyáágóná kwaasái.

⁶ Áánútuntave'a asiramái máyáawaiyave'a kawer-ímáyáávínkémbá kawer-áímbá kwésimatimune. minkáwér-ímáyááo marapá-kwáásívínkéné marapá'ó kárákwiraawaimo ánásanaaowaivinkene ímanivo ⁷ minkáwér-ímáyááo Áánútumpakemban-íye. Áánútu maramá íma urónka'a séna to'mayaa é'a naaémba paáronana mindá'á kawé'a umátinkainasa ságayan-ayampa'a ménaaowe siráimba kentááyávéna séna minkáwér-ímáyáa aúpá'á makáimba póna kwáyowasa ⁸ marapá'ó kárákwiraawai íma kawé'a umái ísaraawe. ísaresaraai Ísóigo ó'oran-aainkwarawaimba taaira'á íma tuvúwúwana pukáisino. ⁹ mináíntávéna naaóv'á'á Áánútun-aaí aúváiivimba agaimaréna séna

Áánútu to'mayaa umái kwembó tirumbó ámén-kwaasi timíníye.

túrandei íma awánésa táál'a íma isésa íma imáyáa uráan-tantaa'a

Áánútu to'mayaa úmakaimba timíníye

agaimaréna siráíye. ¹⁰ ánivo Áánútu kwenamankómbá ai'marówana keséya ména Áánútumo to'mayaa úmakainta agaráásínkaraintaawe. Áánútun-amanko amápa-tantaa'a awánéna Áánútumo kwenarumpimbó imáyáa éna to'mayaa úmakaimba awánaraiye. ¹¹ kwaásimo ombá moóráwaina imáyáa íma kwéawanaivo kwenamankówé su'mai kwéawanaiye. miráumai Áánútuna imáyáa íma kwéawanaavo kwenamankówé su'mai kwéawanaiye. ¹² Áánútu marapákén-ásiráyámbá íma siménaya kwenamankómbá ai'marówana keséya

ména asirayámbá símakaiye. Áánútumo to'mayaa umáímo kwésiminta awánanaundayavenaya kwenamankómbá ai'marówana keséya kumbáyáiyé.

¹³ mináíntá kwésimatimunda íma kwaásiti kawer-ímáyáávínkén-áimbán-ivo Áánútun-amanko simásímakain-ainta kwésimatimune. Áánútun-amankomo tirumpimbó máyáin-kwaasiyaveta Áánútuna árair-ainta kwésimatimune. ¹⁴ Áánútun-amankomo tirumpimbó ímo máyáiwai kwemó kwétimin-tantaa'a íma kanaán-umai kwémaesa mintántáátávésa sésa úwoisamban-iye kwésesa marapá-kwáásí Áánútun-amankomo kwétimin-tantaa'a íma kanaán-umai kwéisaavo Áánútun-amankomo tirumpimbó máyáiwaiye su'mai mintántáá'á ísésa kawé-tántáá'án-iye kwésewe. ¹⁵ Áánútun-amankomo tirumpimbó máyáiwai kanaán-umai amápa-tantaakona ááimba taaínkaar-umai sáwí-aaine kawer-ááiné kwéisaavo marapá-kwáásí Áánútun-amankomo tirumpimbó máyáiwai tuwánésa miwítí mayáígóná ááimba íma kwéawanaawe. ¹⁶ naaóv'á Áánútun-aai aúvávimba agaimaréna séna

Ísóigomo imáyáamo kwéimba íma ísáamba pósa íma kanaán-umai kwená imáyáa arupí kwéumankaawe agaimaréna siráimbanivo Áánútun-amankomo sirumpimbó máyáiwaiya Ísu Káráísitina imáyáaya kwéisaumpo marapá-kwáásí kentáásí mayáígóná ááimba íma kwéawanaawe.

Áánútuna mayái-kwáásítí kwaasái.

3 ¹ kesí kwaásiyono. Áánútun-amankomo tirumpimbó anómbó umáímo máyáin-kwaasimo kwésimatimundantemba kentópa'a komáyaawandara'a keinárawa'a íma mirá simátime'a Ísu Káráísitintave'o ímo asiramáímo máyón-kwaasi untáv'é'a taíntuwe-yaintuwe'a simátímakaumne. ² umarambó asirayán-tómbó ímo tímémbo náámbo tíméntemba Káráísitin-aaima íma asirayán-áímpímbán-ivo etóyóí-aimpinkemba simátímakaumne. ááéma íma kanaán-umai ísaraantave'a mirán-áímpínkémbá Káráísitin-aai simátímakaumne. ívékwara'a mirán-umai mé'a pó'a íma kanaán-umai kwéisaawe. ³ Ísu Káráísitintave'a íma asiramái imáyáa kwée'a marapá-tántáátáv'é'a imáyáa kwée'a mé'a tirumbó sáwí'o kwéumatinke'o aaisan-áímbó kwéseмба marapá-tántáátáv'é'a imáyáa kwée'a marapá-kwáásímó máyáanten-umai mirán-umai kwémaewe. ⁴ évakarawai Póro kentáásí anónnda'an-iye sewasá évakarawai Ápórosi kentáásí anónnda'an-iye kwéseмба marapá-kwáásímó máyáanten-umai mirán-umai kwémaewe.

⁵ kenkáí súwí'a mósá mar'é'a taaínkaar-umai máévainivo Áánútuna mayái-kwáásíráyé su'mai úye. Ísóigo Ápórosintavena séna kesí mayái mayaaó séna kentávéna kesí mayái mayaaó súwakai kwená mayái mayááwáya'a Ísóigon-aaiyave'a áraire siráamba kwená mayái-kwáásírái

úye. ⁶kígauva'o ánáyumbo ontembá Ísóigon-aa simátimewanana námáimo umáimo siyútúwáantemba Ápórosi miráumai túwa'naa úwana Áánútumo ánáyumbo anómbo umátínkáintemba kwemá imáyáa timúwa'a kwenáái tirumpimbá tátokaawe. ⁷ánáyumbo iwáíyé námáimo umátínkáiwaiye mindárai íma anón-kwaasi óívo Áánútu anómbo kwéumatinkaiwai kwemá anóndakoman-íye. ⁸ánáyumbo iwáíyé námáimo iwáíyé mimbórái'a umái máyaayamba póna Áánútu miwítí mayáígóná meéyámbá timíniye. ⁹kesé Ápórosiye Áánútuna mayái-kwáási úya'a keinárawa'a Áánútuna kígauraamba owatá miráyáámó úndaya Áánútundeiya úmpo mirápá'á kenkáiyávé'a íma imáyáa ombá keinárawa'a kwétaainaawe. íma taaínkaar-oráámbá kwétaainaawe. keinárawa'a Áánútumo kwéin-dankaani'a kwéowe.

¹⁰Áánútu súwa'naa úwa'a keinárawapimba mayái mairáumne. naambó kwéon-kwaasira'o kárákwiraiwaimo kawer-ímáyáámó énamo ávombo áyáintemba Ísu Káráisitín-aaímo simátímakaunda ávonkaamba aitínkáva'a kówánasa minávónká'ó naambó kwéowai mimbáyái kárákwiyoro. ¹¹ó'on-avomba íma ayánááovo mimbórá-ávómbó Áánútumo á'o aimakáimba minávómbá Ísu Káráisitíman-íye. ¹²minávónká'á naambá ónááovo évakarawaimo ésa Áánútuntavesamo ímo asiramáimo imáyáamo kwéowai kwááyu-yantaa'a taaineiyé owáínéiyé íyasa évakarawaimo ésa Áánútuntavesamo asiramáimo imáyáamo kwéowai asiramáimo kwaíkwai'o ínín-tantaa'a kóri-ontandeiye ó'on-o'on-ontandeiye ónááowe. ¹³Áánútuna kwaásiti mayái naaémba paárinđara'a iramó évaka-tantaa'o kénamo évaka'o ímo kaintembá Ísu Káráisitimo kumínín-kanaamo tındara'a Áánútuna kwaásiti mayái paárinđana évaka'-mayai ánásainana évaka'-mayai úwoi kwéniye. ¹⁴minávónká'ó naambó kwéomba asiramáimo kwaíkwai'o ínín-tantaa'nei kwéowai miwítí mayái kwáyainasa miwítí kawe'-méyámbá mayánááovo ¹⁵kwááyu-yantaa'nei kwéowai miwítí mayái ánásainasa mimbáyáígóná meéyámbá íma maésa miwíyé su'mai kawe'á umái ménaaoawe. kwaásiti náaindaambo kágwisasamo miwíyé su'maimo kawe'ó umáimo máéntemba miwí mirá ónááowe.

¹⁶keinárawa'a ímo taaínkaar-umaimo máéraamba taaínkaar-umai kwémáémbanivo Áánútun-amanko kentirumpimbá máyáimba Áánútuna mono'-nánkáámbá kwéomba imáyáa oro. ¹⁷Áánútuna mono'-námbá aoka'-námbá isa'á keinárawa'a mindánkáámbá owasá évakarawaimo keinárawa'o sáwí'o umátinkaawa'o sáwí'o umáimo máyáambo éna Áánútu miwí ánásasuwanimba ímo taaínkaar-oráámbá kwétaainkaar-owe.

¹⁸kentí imáyáao kampa'á simátiyúwáívo sé'a kárákwiyoro kwésune. marapá-kwáási túranka'a kawer-ímáyáágwára-kwáásíyá úne kwésewai Áánútu aúranka'a kawer-ímáyáá ónááontavesa marapákén-kawér-ímáyáá

íma aiva-tántáá'án-iyé seró kwésune. ¹⁹marapá-kwáásí kawer-ímáyááwémó kwésen-imayaayavena Áánútu séna sáwí-imayaaman-iyé kwésiye. mináíntávéna naaóv'á Áánútun-aai aúvái'vimba agaimaréna séna

marapá-kwáásí miwítí imáyáa mósá kwémaraawana Áánútu sisaná miwítí imáyáao kampa'á kwésimatiyuwaiye agaimaréna súwana ²⁰moórava'a agaimaréna séna kawer-ímáyááwémó kwésen-imayaayavena úwoi-imayaawe Ísóigo siráiyé agaimaréna siráimba ²¹mindáyave'a kwaásimo kwéowain-auma íma maé iyóro. amápa-tantaa'a túwa'naa ínimba kwáyáiyé. ²²kemá Pórowe Ápórosiye Pítaawe túwa'naa ínimba ónaundaya máyaumne. marawé amápa-tantaa'o kwáyáine úwoimo ménaaona'i. puwónááona'i. mindá túwa'naa ínimba kwáyáiyé. ívé'o kwáyáin-tantaare naaémbo paárinin-tantaakwarare mindá túwa'naa ínimba kwáyáiyé ²³keinárawa'a Káráísitina kwaási owaná Káráísiti Áánútundeiman-iyé.

Ísóigona aantá-kwaasiti kwaasái.

4 ¹keinárawa'a kentááyáv'é'a imáyáa é'a sé'a Káráísitina mayái-kwáásí ésa Áánútumo aúp'á'ó makáimba agaráátinkena séna mináímbá simátíma'mae nááóro. mimbáyáírá'á kárákwiyoro siráiwai owé-ímáyáá oro. ²moóráwaina mayáírá'á kárákwiraiwaimo sisasamó ontembá mirán-oro. ³Áánútuna mayáírá'á kárákwiraundawaiyave'a keinárawara'o ó'owiya'o sé'a kawé'-máyáíyá'i. sáwí-mayaiya'iyo sé'o kwésemba íma anón-imayaa é'a kesí mayáíyáv'é'a íma awáné'a kawé'-máyáíyá'i. sáwí-mayaiya'iyo kwésune. ⁴kesirumpinkén-ímáyááómó sénamo kaweré su'mai uráanemo sínimba kawé'-máyáíyá'i. sáwí-mayaiya'iyo-aimba íma kendéímán-ivo Ísóigondei póna kwésuwanaiye. ⁵mindáyave'a Ísóigomo ímo kunkáindarare Ísóigomo siráin-kanaamo ímo tiráindarare íma taaínkaare'a sáwí'an-owe. kawé'an-owe íma seró. Ísóigomo kumíndara'a kwaásiti aúpár-ímáyááwé kwaásiti ááine paárinana mitáwai Áánútu kwaásiti kawé'-máyáíyáv'éna kawé'an-owe síníye.

⁶kesí kwaásiyono. arupí ónááontave'a simátímakaunda-aimba Ápórosiye kesémo siráunda íma kenkáíráiyé su'mainivo amápa-kwaasiyavaigwara'a siráumne. Áánútun-aai aúvái-kwandaavimba agaimaréna siráantemba mirán-oro. moórá-anondako áwí'a maé iyé'a moórá-anondako áwí'a simái sáwí'a kwéomba kentúma maé kwéiyomba mirá ímo oráámbá kwéowe. ⁷keinárawa'a íma usáyaaitaraawain-ovo mirámó kwéon-kwaasi-i'a Áánútu umátínkaraiye. Áánútu mirán-kwáásí-í'a umátínkaraivo kentúma íma maé iyé'a sé'a kesáá keyáárikata mirán-kwáásíyá máyaumne íma sero.

⁸keinárawa'o maarán-áímbó sembá kampa'á sé'a kawé-kwáásí-í'a umáíya máyaumne. íma Ápórosiye Pórowe

simásímakaayan-imayaavinkemban-ivo kentáásí imáyáavinkenta Áánútuna imáyáa iséta mindáraiya usáyaaitaraumne kampa'á kwésewe. keinárawa'o usáyaaitaraankakai keiráígwárá'á miráumaiya usáyaaitauyasino. sáwí-yantaakomba usáyaaitaigwae sé'a súnda íma usáyaaitaraawe. ⁹imáyáamo únda Áánútu kwená aantá-kwaasiya amápa-kwaasi tínaaempata sínkarainta tínkamowasamo púwón-kwaasimo kwaási túranka'o mótinkesamo tínkankaantemba kwíyómpaken-kwayo'narawa túrankare kwaási túrankare Áánútu kentáá mirá umásínkaraintaawe-imayaa kwéune. ¹⁰Ísu Káráísitin-aaimo kwésimatimundayavesaya sésa sáwí-imayaagwara-kwaasin-owe kwésevo keinárawa'a kesáv'é'a sé'a Ísu Káráísitiye tarúmaiya méta kawer-ímáyáágwárá-kwáásíyá úne kwésewe. kesáá aamoisáyán-kwáásíyá úna'a keinárawa'a kesáv'é'a sé'a asirayán-kwáásíyá úne-imayaa owáímá pó'a kentúwí'a maé iyé'a kesúwíta kwétuwaawe. ¹¹Áánútuna mayáí maimaé kwénaaundaya ááéwe ívere nontáváyíyé toóntáváyíyé saái kwésinkaisata íma naambá makéta íma kawer-únáánkwátói makáunasaya kwésinkamowata ¹²toómbá íma úwoi mayánaundayaveta anóm-bayai kwémaeta óntamba kwémayaunasaya simáímo sáwí'o kwéumasinkaanta Áánútu kawé'á umátinkaniye-aimba kwésimatimunasaya sáwí'o kwéumasinkaanta asiramái méta íma ivátuwaunasaya ¹³kentáá súwí'a kumínkwáe sésa kampar-áimbá kwésemba anondá kawer-áimbá kwésimatimunasaya ááéwe ívere kentááyávésa sésa ovairáán-kwáásín-ovo miwí táái íma ísáaro kwésewe.

¹⁴kesí iyámpóiyone sé'a imáyáa kwéundawai tááko pééi sína'a isé'a kawé'á ónááontave'a maanáúvái kwéagayaumne. ¹⁵Káráísitina kwaási owasá sáwívarawai Ísu Káráísintin-aai kwésimatimemba íma sáwívarawai kentivoísái máyáavo aiva'á Káráísitin-aai simátimewana'a Káráísitiye tarúmai máyáantave'a keyáá kentivomá úne. ¹⁶mindáyave'a kwakwiyé'a sé'a kemó úndantemba mirán-oro kwésune. ¹⁷mindáyave'a moóráwaimba Tímótimba ai'maráanana kentópa'a kweémene kwíníye. kwemá Ísóigoema tarúmai máyáiwai íma siyuwéna asiramái ména kesááninkaamba umái máyáiwai kwená imáyáa kwéundawai kentópa'a kwéna Ísu Káráísiti aúranka'o máyaunda-aine Áánútuna kwaási naaó'-nao'a máyáawai kwésimatimunda-aine kosimátimena kemó máyaundanten-umai máéro-aimba kosimátiminiye.

¹⁸keinárawapinkemba évakarawai sésa Póro úwoi aúvávinken-aimba kwésivo kentáásopa'a aaimó simásimindayavenaya íma tíníye kwésemba kentúma maé iráawe. ¹⁹ánivo Ísóigomo owémó sína'o é'a sáwíyanka'a kentópa'a kwé'a túmo maé iráawai siráan-aine su'maiyave'a íma kónaumpo miwítí asirayámbá Áánútunopakena'iyó. awánaandayave'a kónaumne. ²⁰Áánútumo kentáará'ó kárákwiraimba maarán-iyé. íma aaineiyé su'mai kárákwiraivo Áánútuna asirayánk'á'ó kwémaewai

miwírá'á kárákwiraiye. mindáyave'a Áánútuna asirayánkárá máyáa. íya Áánútuna asirayánkárá máyáao sé'a kotuwánanaumne. ²¹imáyáa oro. keinárawatopa'o ímo kuráandara'o sáwí-imayaamo tuwé'o kawé'o umáímo méwa'a kentí imáyáa é'a paru umáíya koménaumne. ímo mirámó uréwa'o é'a asiramái arupí koumátinkanaumne. mindáyave'a imáyáa oro.

avowán-awaininkomba mairáin-kwasai.

5 ¹keinárawapinkemba moórawai anómba sáwí'a éna avowán-awaininkomba mairáíye sewa'á ísaraumne. keinárawa'a Áánútun-aaiyave'a áraire kwésewai mirá-sáwí'ó kwéiwaintave'a étuwáao íma sewaná úwoi mirá kwéimbanivo Áánútuna aambó ímo kwégwaraawai íma mirá kwéesa mirámó kwéowaiyavesa sáwí-meyamba mayánááowe kwésewe. ²keinárawapimba moórawai ména anó-sawí'a kwéisa'a kawé'á umáíya máyaumne kampa'á kwése'a kentúma maé kwéiyovo sáwí'a uráin-kwaasiyavena kentirunkómó umbaimó táína'a minkwáásí ai'mátuwaaro. ³kemó kentópa'o komékai minánó-sáwí'ó uráiwaimba aavimbá mayanké'a sáwí'a kwéone súšina. kemá némpa'a mé'a kesí imáyáao kentópa'a kwáyáísa'a misáwí'ó uráiwaimba á'a aavimbá mayánkaraumne. ⁴torupamáímo maíyampimba kesí imáyáao kentópa'a kwáyainana Ísóigo Ísuna asirayámbá keinárawate kwáyáintave'a misáwí'ó uráiwaimba aavimbá mayánkáaro. ⁵Áánútuna kwaási kárákwiraampinkemba ai'mátuwenana Sáátáánigo umbai-yántáá'á amínana sáwí-amba tuwáinana Ísóigo Ísumo kumíndara'a kwembá airáníntave'a mirá é'a aavimbá mayanké'a aúwáaro.

⁶kawé'á umáíya máyaumne kwése'a makáawanamo moórá-kisaamo kampilénamo imbá amápa-kisaava'o kóyáwé intembá keinárawapimba moórawai miráumai sáwí'o índawai keinárawapimba tivó sé'a ai'mátuwaaro. ⁷tíyótaasa-tanon-kanaa tóyo ésa Yútaa-kwaasi toómbó intóráin-tantaa'a tuwésa aúná-tomba marésa sipisípi-araa'a tuvú'mái kwénaawe. miráumai Ísu Kárásiti kentááyáváyíyé séna pukáimba pó'a aúnáí'a umái mé'a mindáyave'a misáwí'ó uráimba kwétuwe'a kawé'á umái máéro. ⁸sáwí'o kwéone sáwí-yantaatavaiye íma aamoí é'a kawé-tántáátáváyíyé árair-aintavaiye su'mai aamoí oró.

⁹ááéma moórá-auvai agaimái simátíme'a sé'a aarai-úmóyáné kwaai-úmóyáné kwéowaise íma máéro siráunda ¹⁰mináímbó siráunda Áánútuna kwaásivinkembo mirámó kwéowaise íma máéro siráumne. Áánútunopa'o ímo tiráan-kwaasi aarai-úmóyáné kwaai-úmóyáné ó'on-o'on-tantaar-umoyane túran-andawe ésa marapá-tántáátávésa aamoí ésa íma Áánútuntavesa aamoí ésa mirámó kwéon-kwaasiyave'a íma sé'a Áánútuna kwaásivakewaimo mirámó íyávé'a siráumne. Áánútunopa'o ímo tiráan-kwaasi amápa'-marava'o máyáamba íma tiyuwé'a miwísé

úwoi máéro. ¹¹ánivo agaimakáunda-ainkona ááimba maarán-áimbán-iyé. moóráwai Áánútuna kwaási úne kwéswai aarai-úmóyáné ó'on-o'on-tantaar-umoyane aúran-andawe éna marapá-tántáátávéna aamoí éna Áánútuntavena íma aamoí éna simái túwí'a sáwí'o umátinkena uwo'aó'-nómbá néna uwo'aó'á kwéiwise íma mé'a kwesé íma toómbá naaró. agaimakáunda-ainkona ááimba mirán-áintávé'a siráundawe.

¹²⁻¹³ímo Áánútunopa'o tiráawai kemá íma aavimbá maitinkánaumpo Áánútu aavimbó maitinkánimba mindá kwendéimán-iyé. keinárawapinkemba Áánútuna kwaási sáwí'o uráawai aavimbá maitínkáaro. keinárawapinkemba moóráwai misáwí'ó uráindawaimba ai'mátuwaaro.

**Ísóigona kwaásivimbo umbai-yántáá'ó kwáinda
arupí umátinkáaro siráin-kwasai.**

6 ¹moórá-aimbo sáwí'o kwéomba simátíménda ísáaro. keinárawapinkemba évakarawai sáwí'o ombá ímo Áánútunopa'o tiráan-anon-kwaasitopa'a mátínkare'a aavimbá maitínkáamba sáwí'a kwéovo Áánútuna kwaásiti anón-kwaasira'a mátínkare'a iséise é'a arupí umái máéro. ²naaémba Áánútuna kwaási anón-kwaasi-i'a ésa amápa'-maravaken-kwaasi táái isésa kawe'-máýáíyé sáwí-mayaiye sésa taaínkaar-esa naaémba mirá ónááovo ívé'a sáwíyan-aimba kanaán-umai iséise é'a arupí umái máéro. ³naaémba kwíyómpaken-kwayo'narawa táái isánááomba mindá anón-tantaa'an-ivo marapá'ó máýaan-kwaasi tááimo arupí ónááomba mindá sáwíyan-tantaa'an-iyé. ⁴moórá-yantaa'o arupí ónáé sé'o é'a Áánútuna kwaásivimbo túwí'o ímo kwáyainda-kwaasiyave'a arupí umásínkáaro íma sé'a túwí'o kwáyaindawaiyave'a arupí umásínkáaro seró. ⁵sáwí'a kwéune sé'a misáwí'ó kwéomba ivátuwe'a kawe'á ónááontave'a maanáimba kwéagayaumne. keinárawa'a sé'a kawer-ímáyáágwárá-kwáásíyá úne kwésebanivo íma aai ísámai arupí kwéumatinkaavo ⁶Áánútun-aaiyavesa ímo áraire siráawaira'a mátinke'a sé'a moórá-aimba arupí umásínkáaro sé'o kwéomba mindá sáwí'an-iyé.

⁷Áánútunopa'o ímo tiráan-kwaasira'o mátinke'a aavimbá maitínkáamba sáwí'a é'a Áánútuna aambá íma kawe'á umái kwégwaraawe kwésune. kentí anón-kwaasimo ísátinkaiyan-ainkomo éna ayááímó úwoimo kwénimba mindá kítoka'a sáwí'an-ivo Áánútunopa'o ímo tiráan-kwaasitopa'o aavimbó maitínkáamba mindá anómba sáwí'an-iyé. ⁸mirámó ombá Áánútuna kwaási kentívá'awaawi sáwí'a kwéumatinke'a kentúwíkwara'a sáwí'a kwéowe.

⁹sáwí'o kwéowaimo Áánútumo kárákwiraipa'o ímo kónááowaimo ontembá kwéowe. kampar-ímáyáá íma é'a simátimunda-aimba ísáaro. aarai-úmóyáné kwaai-úmóyáné ésa marapá-tántáátávésa aamoí ésa Áánútuntavesa íma aamoí ésa kwaai kéíyái kesuwaininé sisaná

kesuwairé sésa sáwí'a úmae nááowasa aaraí miráumai kefyái sáwí'a úmae kwénaaesa ¹⁰umóyámbá ombá túran-anda ésa uwo'aó'-nómbá nésa uwo'aó'á ésa simái túwí'a sáwí'a umátinkesa kwétinkamesa umóyámbá ésa mirámó kwéon-kwaasi Áánútu kárákwiraipa'a íma kónááowe. ¹¹keinárawapinkemba évakarawai mirámó uráan-kwaasiraani'a kwéombanivo kentáásí Áánútun-amanko Ísóigo Ísu Kárásitina asirayándéí misáwí-yántáá'á maitiyuwéna Áánútundi-i'a umátinkena kwenaúranka'a arupí umátínkaraiye.

túwawaa'nei Ísóigona mayái mayánaáon-kwasai.

¹²keinárawapinkemba évakarawai sé'a amáparitaamo kwéundaya kanaán-iyé kwésevo kemá sé'a évakari'o kwéomba íma kawé'a kwéumatinkaiye sé'a moórá-aimba amápari'o kwéunda kanaán-ivo évakari'o kwéunda miwá kembá tátoranintave'a a'áo kwésune. ¹³toónkó tirumpimbó kumíníntavena isaná tirunkó toómbó náníntavena kwáyáimba póna Áánútu minkáé-tántáá'á ánásasuwaníye. mirá ínivo túwawaatavesa imáyáa ombá maarán-iyé. túwawaa'nei aarai-úmóyámbá ónááomba ímanivo mintúwáwáá'néí Ísóigona mayái mayánaáowe. mirámó ónááontavena Ísóigo túwawaaka'a kwétuwa'naa-iyé. ¹⁴Áánútu Ísóigomba pukáimpinkemba usásinankaraintemba kwená asirayándéí kentáá súwawaa'a usásisinkanintaawe.

¹⁵kentúwawaa'a Kárásiti aiyayaankaambo kwéimba pó'a eénánká'ó kwénaaínda-ininkowe íma maé'a mimbórá-túmá aú'mái máéro.

¹⁶moóráwai eénánká'ó kwénaaínda-ininkoe máyáimba mimbórá-túmá aú'mái máyááíye. mindáyavena naaóv'á Áánútun-ai aúvái-kwandaavimba agaimaréna séna

minkáé'nárai mimbórá-túmá

ma'mái máyááíye

agaimaréna siráíye. ¹⁷ánivo Ísóigoe tarúmai máyáiwai kwenamankó kwesé máyáísana mimbórá'í'a umái máyáíye.

¹⁸aarai-úmóyáné kwaai-úmóyáné kwéomba tínaaemba umáméro. ó'on-o'on-tantaa'o sáwí'o kwéomba túgo íma sáwí'a kwéivo aarai-úmóyámbó kwéomba túgo sáwí'a kwéíye. ¹⁹Áánútu kwenamankómbá ai'marówana kentirumpimbá kumbáyáimba póna kentúma Áánútun-amankona naambá kwáyáimba á'a ísaraawe. kentúma Áánútundeima isa'á kesúma kendéiyáámá póta sirááímo kwétaini'a úwoi ónaumne íma seró. ²⁰Ísu Kárásiti keinárawatavaiye sénamo pukáimba mimbéyámbá keinárawa'a kwendéímán-ovo marapá'ó máyáamba Áánútu áwí'a anómba úmae íyóro.

aaraimó kwémayaan-kwasai.

7 ¹évakar-aimbo agaimáímo sísa-uraan-aintave'a simátimune. awá-kwáásí aaraí íma maésa úwoimo ménaaomba mindá kawé'an-

íye. ²ánivo keinárawa'a úwoi kwaásivimbo máyáawai aarai-úmóyáné kwaai-úmóyáné anómbe kwéompimba máyáantave'a umóyámbá únavo sé'lo aaraí mayáiyasa kwaai mayáiyasamo ónááomba mindá kawé'án-íye. ³kwaaiógó kwenáúma íma aambá aunínívo mindá awainínkóndéimá isaná awainínkó kwenáúma íma aambá aunínívo awaikóndéimá isaná miráumai kwenáwa'na-awa'naa umái méyaaoye. ⁴awainínkó kwenáúma íma kárákwiysisana awaikó kwégarakwisana awaikó kwenáúma awainínkó kwégarakwiyye. ⁵íma aambá aunésarai ánívo kanaán-íye sésarai Áánútuntavesarai imáyáa ésarai námúnaa símae iyóyááoyantavesarai sáwíyan-kanaa agándayaaoye. minkánáá ánáasainasarai mimbórávimbá koyauwé'mái méyaaoye. íma kanaán-umai kentúra'a kárákwirewana ayáátáaka'a nénka'a méyana kawé'ó umáimo méyan-asirayamba ánáasainana Sáátáánigo sáwí'a ígwáe séna tavisivó sé'a simátimundantemba mirán-oro.

⁶mináíntávé'a íma asiramái simátime'a sé'a mirán-oro sé'a mirán-áíntávé'lo sísaá omba simátime'a sé'a mirámó ónááomba kawé'án-íye kwésune. ⁷kemó aaraimó ímo makáundantemba amáparawai mirámó ónááomba siráái kwétaiye. ánívo ímo mirámó ónááomba Áánútu mirám-baaran-tantaakona asirayámbá kwétimiye.

⁸simátíménda awá-kwáásíyé ketor-íníné ísáaro. kemó máyaundantemba mirámó ónááomba kawé'án-íye. ⁹ánivo ímo kanaán-umaimo kentúra'o kárákwiye'o é'a aaraí mayáiyasa kwaai mayáiyasa ónááowe. aaraí mayáiyasa kwaai mayáiyasa ónááomba mindá íma sáwí'an-ivo úwoimo mésamo aaraí mayánáe-imayaamo anómbe únavo sé'a aaraí mayáiyasa kwaai mayáiyasa ónááomba kanaán-íye.

¹⁰aaraí máyáísana kwaai máyáísana kwéowai simátime'a sé'a íma kesí imáyáavinkemban-ivo Ísóigona imáyáavinkemba kwésimatimune. aaraigó awaikómbá íma auwéna kówíno. ¹¹ánivo awaikómbó auwénamo éna ó'omba íma kwaai mayáino. ímo mirámó énamo éna koyauweréna awaikónópa'a tíno. kwaai íma kentuwainímbáá'a ti'mátuwaaro.

¹²moórá-aimba simátíménda Ísóigo simátimiyo íma siráivo kemá kwésimatimune. keákwákómó ékai awaikó Áánútun-aaiyavena áraire siráísana awainínkó íma áraire kwésin-ininko awaikóntávéna esé méyae sínanamo éna íma ai'mátuwaano. ¹³ánivo awainínkó Áánútun-aaiyavena áraire siráísana awaikó íma áraire kwésiwai awainínkóntávéna esé méyae sínanamo éna íma ai'mátuwaano. ¹⁴kwaai Áánútun-aaiyavena íma áraire kwésiwai awainínkó Áánútun-aaiyavena áraire siráin-ininkoe tágárotamai máyáintavena Áánútu séna awaikómá isaná póna kanaán-íye kwésiye. aaraí Áánútun-aaiyavena íma áraire kwésin-ininko awaikó Áánútun-aaiyavena áraire siráiwaiye tágárotamai máyáintavena Áánútu séna awainínkómá isaná póna kanaán-íye kwésiye. ímo mirámó kwéinkakai miwítí iyámpói Áánútuna kwaásiti iyámpóiraamba íma

osinó. ánívo miwíyávéna Áánútu séna kesí kwaásiti iyámpóiraamban-owe séna kanaán-íye kwésiye.

¹⁵keákwákómó ombá awaikó Áánútun-aaiyavena áraire siráisana awainínkó íma mirá kwésisana awainínkó áraire siráisana awaikó íma mirá séna auwé'a kónáe sésa mirá ónááomba kanaán-umai kóyáwé ónááowe. Áánútun-aaiyavesa áraire sewái owasá íma áraire sewáíye íma tarúmai máyáamba pósa kóyáwé ónááomba kanaán-íye. Áánútu paru umái ménaaontavena tááyaraimba pósa auwé'a kónáe sésamo ésa kanaán-íye. ¹⁶aaraí ísáaro. enawaikómbá áwa'naa inanawá Áánútun-aaiyavena áraire síní. íya áraire síníyo. mináímbá íma ísaraawe. ánívo kwaai ísáaro. enawainínkómbá áwa'naa inanawá Áánútun-aaiyavena áraire síní. íya áraire síníyo. íma ísaraawe. mindáyave'a íma ááéma tuwé'a kóyáwé oro.

**Áánútu kwená kwaási-i'o umátínkarainka'o máénten-
umai miráumai máéro siráin-kwasai.**

¹⁷Ísóigo amápa-kwaasi tínkámae kuráimba kwená kwaási-i'o umátínkarainka'o máénten-umai miráumai máéro. Áánútuna kwaási naaó'-nao'a máyáan-kwaasi mináímbá kwésimatimune. ¹⁸Áánútumo kwená kwaási-i'o umátínkarainka'o mé'o Yútaa-kwaasi kentúmo kárámaimo araa'énamo owasamó ó'onkaa-kwaasi kentúmo ímo kárámaimo araa'énamo owasamó kwéomba mindá kanaán-ivo úwoi mirá kwé'e'a ó'on-kwaasi-i'a ónáe íma sé'a máéro. ¹⁹túmo kárámaimo araa'énamo owasá ímo túmo kárámaimo araa'énamo owasamó kwéomba íma anón-tantaa'an-ivo Áánútun-aaimo kwétaagwiyavesamo máyáamba anón-tantaa'an-íye. ²⁰Áánútumo kwená kwaási-i'o umátínkarainka'a máénten-umai miráumai máéro. ²¹Áánútumo kwená kwaási-i'o umátínkarainka'a keinárawa'a meéyámbakaawaiti mayáímó mairáawaimo ombá íma anón-imayaa ombánivo mimbáyáímó tuwánááon-ambo kwáyaina'o é'a tuwánááowe. ²²Ísóigomo kwená kwaási-i'o umátínkarainka'a keinárawa'a meéyámbakaawaiti mayáímó mairáawaimo é'a Ísóigo sáwí'o umáímo máyáampinkemba iyátínkaraiwaiman-owe. ánívo Ísóigomo kwená kwaási-i'o umátínkarainka'a úwoimo máyáawaimo é'a Ísu Káráísiti meéyámbakaisa'a kwená mayái-kwáásín-owe. ²³Ísu Káráísiti pukáimba keinárawatavena mimbéyámbá uráisa'a kwená kwaási-i'a uráamba pó'a kentí imáyáa tátoranae síya'o é'a a'áo sero. ²⁴Áánútumo kwená kwaási-i'o umátínkarainka'a máénten-umai Áánútuwe tarúmai máéro.

awá-kwáásítí kwaasái.

²⁵awá-kwáásíyávéna Ísóigo íma asirayán-áímbá simásímakaisa'a kesí imáyáavinkemba kwésune. Ísóigo arumbá umásínkáintave'a súnda-aimba

pó'a kawer-áiné sénááowa'a simátimune. ²⁶ umbai-yántáá'á kwáyáintave'a imáyáa é'a kwésumpo máyáantemba miráumai máéro. mirámó íyamba kawe'án-iyé. ²⁷ aaraí makáawai ti'mátuwanae íma síyasa aaraí íma makáawai aaraí mayánáe íma seró. ²⁸ ánivo aaraimó mayánááombo é'a íma sáwí'a ónááowe. inaamarúmó kwaaimó mayánááombo é'a íma sáwí'a ónááowe. aaraí mayáiyasa kwaai mayáiyasa ónááomba marapá'ó ménaaomba umbai-yántáá'á kwénimba mindá imáyáa é'a mirán-ovo sé'a aaraí íma mayáiyasa kwaai íma mayáiyasa ónááomba kawe'án-iyé kwésune.

²⁹ kesí kwaásiyono ísáaro. Áánútumo siráin-kanaa sáwiyanka'a ánásanimba pósa aaraimó makáawai miwítí umbai-yántáátávésa íma anón-imayaa ésa aaraimó ímo makáawaimo mésamo Áánútuna mayáiyávésamo imáyáamo ésamo máéntemba miráumai máéro. ³⁰ tirunkómó umbaimó kwétaiwai mindáyavaiye su'mai íma imáyáa ésa tirunkómó ímo umbaimó kwétaiwai mésamo Áánútuna mayáiyávésamo imáyáamo ésamo máéntemba miráumai máéro. tirunkómó aamoimó kwéiwai mindáyavaiye su'mai íma imáyáa ésa tirunkómó ímo aamoimó kwétaiwai mésamo Áánútuna mayáiyávésamo imáyáamo ésamo máéntemba miráumai máéro. óísambo kwémeyanowai mindáyavaiye su'mai íma imáyáa ésa óísambo ímo kwémeyanowai mésamo Áánútuna mayáiyávésamo imáyáamo ésamo máéntemba miráumai máéro. ³¹ marapá-tántáá'ó kwémeyanowai mindáyavaiye su'mai íma imáyáa ésa mirám-báyáímó ímo kwémayaawai mésamo Áánútuna mayáiyávésamo imáyáamo ésamo máéntemba miráumai máéro. marapá'ó máyáan-kwaasimo kwémayaam-bayai ánásanimba pó'a súnnda-aimba marapá'ó kwáyáin-tantaatavena íma aiva-tántáá'án-iyé seró.

³² marapá-tántáátávé'o ímo anón-imayaamo ombá siráái kwétaiye. awá-kwáási Ísóigona mayáiyávésa imáyáa ésa Ísóigomo aamoimó kwéini'a kwéovo ³³ aaraigwáráwái marapá-tántáátávésa imáyáa ésa tuwainímbáá'o aamoimó kwéom-bayai kwémayaawana ³⁴ kaer-ímáyááo kwétavisiye. ímo kwaaimó mairáan-inaamaru-inine Ísóigona mayáiyávésa imáyáa ésa sésa súwawaare imáyáawe Ísóigomba aménáe kwésevo kwaawárá-ínímbá marapá-tántáátávésa imáyáa ésa tuwai'máá'a aamoí ígwáe sésa mirám-báyái kwémayaawe.

³⁵ aaraí íma mayáiyasa kwaai íma mayáiyasa oró-áímbá íma kwésumpo túwa'naa ónaunda-aimba kwésimatime'a kawe'á umái ménaaontave'a mináímbá kwésimatime'a Ísóigontave'a imáyáa é'a kwená mayáiyé su'mai mayánáaontave'a mináímbá kwésimatimune.

³⁶ moóráwaimo inaamarúmó siváúmakenamo ménamo naaémbo kwentávénamo mayánáe-imayaa anómba énamo sénamo íma kawe'á umái máyaunda pó'a mayánáemo síndamo amápa-tantaa'o kanaamó ínanamo éna úwoi mayáníye. mayáíndamo éna kanaán-

iyē. ³⁷moóráwaimo inaamarúmó siváúmakenamo kwená imáyáamo asiramáimo énamo kwenáúra'o kárákwiyenamo sénamo íma mayánaumpo úwoi méníye sínanamo amápa-tantaa'o kanaamó ínanamo éna mirámó énamo ímo mayánimba kawé'án-iyē. ³⁸miráumai moóráwaimo inaamarúmó siváúmakaíndawaimo mayánimba kawé'án-ivo moóráwaimo inaamarúmó siváúmakaíndawaimo ímo mayánimba ávááraumai kawé'án-iyē.

³⁹ámáánko séna keákwákómó ésarai awaikó máyáíndara'a tarúmai méyana awaikó puwínana kwaaiyávénamo ankáínana Ísóigona kwaásigokare su'mai maíno. ⁴⁰ánivo imáyáa é'a ímo kwaaimó maénamo úwoimo ménimba arunkó kawé'á kwéinana méníye. Áánútun-amanko mináíntávéna mimbórá-áimbá kwésiye-imayaa kwéune.

póimo tuvú'mái kampar-ísóigómbá ámén-kwasai.

8 ¹agaimái sísa e'a sé'a póimo kwétuvu'nesamo évakar-ama'o kárámaimo kwaántái-taareira'o marésamo évaka'o máákétira'o kwémaraamba minámá'á meéyámba'maimo nánaundaya kanaawá'iyoyaimbo sísa e'o sen-áimbá simátíménda ísáaro. mirám-baarawaina ááimba awánasaraundaya póta miráyá ónáe-aimba ááéma íma seró. mirámó kwéombo é'a kentúma maé kwéiyovo kwaásimo tirumbó tímémbo kwétuwa'naa-omba mindá kawé'án-iyē. ²évakarawaimo moóráyantaatavesa imáyáa ésa sésa á'a awánasaraumnemo kwésiyawai íma kanaán-umai awánasaraavo ³Áánútumbo tirumbó áméwanamo ímbá Áánútu miwí tuwánasariye.

⁴mináímbá imáyáa é'a ké'naan-aimba póimo kwétuvu'nesamo évakar-ama'o kárámaimo kwaántái-taareira'o marésamo évaka'o máákétira'o kwémaraamba minámá'á meéyámba'maimo nánáaon-aimbo sendá ísáaro. kwaántá-kwaasi íma asirayánkwárá-kwáásín-ovo mimbóráwái asirayánkwáráwái Áánútuma iyé-áíntá ísaraumne. ⁵kwíyómpare marapáre sáwíva-tantaa'a kwáyáísasa évakarawai sésa kentáásí asirayánkwáráwái ména kenká'á kárákwiraiye sewaná mirámó kwésentantaa'a sáwíva'a kwáyáivo ⁶kesáa mimbóráwáiíntávéta séta kentáásí Áánútu éna kentáásivowama iyéyá kwésune. amápa-tantaa'a úmakaimba póta kwenáwí'la mósá maréta kwená kwaási-i'la úndayaveta máyaumne. mimbórá-Ísóigómá máyáimba Ísu Káráísitima póna Áánútumo siráintemba amápa-tantaa'a uráimba kwená asirayánkátá máyaumne. miráumai kwaántá-kwaasi íma asirayánkwárá-kwáásí owé-áimbá ísaraumne.

⁷mináíntá ísaraumpo amáparawai íma ísaraawe. évakarawai pói tuvú'mái kwénesa kwaántá-kwaasiyavesa imáyáa ésa tímémáembanivo Áánútunopa'o tiráanka'a ááéraan-imayaa ésa kwaántá-kwaasi tímém-poiman-iyē sésa mimpói kwénaamba tirumpin-ímáyááómó

sáwí'a kwéowemo kwésini'a kwéesa sésa mimpóimá ímo naaráámbá kwénaumne kwésewe. ⁸ mintómbó ímo néta nétaamo kwéundaya Áánútu íma imáyáa éna náundayavenaya aamoí umásinkenaya ímo náundayavenaya aamoí umásinkenaya íma mirá kwéiye. ⁹ kwaántá-kwaasi tímém-poimo né'o ímo né'o kwéomba mindá kanaán-ivo Áánútuntavesamo ímo asiramáímo máyáawai tuwánésa keinárawa'o ontembá mirá ésa miwí tirumpin-ímáyááómó sáwí'a kwéowemo kwésini'a mirá ovó sé'a kárákwiyoro. ¹⁰ keinárawa'a sé'a kwaántá-kwaasi íma asirayáankwáráwái ombá pó'a tímém-poimo úwoimo kwénaunda kanaán-iyé sen-kwáásí kwaántá-kwaasiti mono'-náúmp'ó toómbó kwénaambo ésa Áánútuntavesamo ímo asiramáímo kwéowai tuwánésa sésa keséya mintómbá nánaumnemo kwésesamo kwénaamba tirumpinkén-ímáyááómó sáwí'a kwéowemo kwésini'a kwéowe. ¹¹ miráumai mintómbá kwénaunda kanaán-iyé kwéseмба mindá Áánútuntavesamo ímo asiramáímo máyáawai sáwí'a umátínkáawe. Ísu Káráísiti miwíyáváiyé séna pukáiwai kentívá'awaawi sáwí'a umátínkáawasa sáwí-amba kwégwaraawe. ¹² kentívá'awaawi sáwí'a umátinke'a miwímó ímo asiramáímo máyáan-ímayaa sáwí'a umátínkáamba Káráísitimba sáwí'a kwéumankaawe. ¹³ kemá Póro sé'a kwaántá-kwaasi tímém-poimo naanasá kesívárawaisai suwánésa sáwí-amba kwáráavo sé'o ama'ó ímo naanasá suwánésa misáwí-ámbá íma kwaránááowe.

Póro aantá-kwaasiti mayái kwémaena meéyámbá íma mairáin-kwasai.

9 ¹ kwaási kembá íma kwétoraavo Áánútu kesáái simátiminkwae séna aantá-kwaasi-i'a umásínkaraiwaima é'a súrandai kentáásí Ísóigo Ísumba awáné'a kwená mayái keinárawapimba komayááwánda suwáné'a Áánútun-aaiyave'a áraire siráamba mindá kesí mayáígón-áuma paáuraiye. ² évakarawai kentávésa sésa íma Ísóigona aantá-kwaasiman-ivo úwoi-kwaasiman-iyé kwésewa'a keinárawa'a íma kanaán-umai mirán-áímbá kwésewe. Ísóigo si'mákowa'a keinárawa'a kwenáái kosimátimewana'a áraire siráamba pó'a mindáyave'a imáyáa é'a kentávé'a sé'a árai'a Ísóigona aantá-kwaasiman-iyé seró.

³ évakarawai keinárawapinkemba kentávé'a sé'a Ísóigon-aai simátiminkwae séna íma ai'mákaiwaiman-iyé kwéseмба maarán-áímbá anondá simátimune. ⁴ áséi-kwasai kosimátimewandara'a toómbó ímo meéyámbare'o úwoimo naráundarakai kanaán-uráísino. ⁵ Ísóigona aantá-kwaasiye Ísóigo ává'awaawiye Pítaawe tuwainímbáá'o tí'maesamo áséi-kwasaimo kosimátíma'mae kwénaaontemba kemó kesuwainímbó áí'mae'o áséi-kwasaimo kosimátíme'o kentí toómbó úwoimo naráundarakai kanaán-uráísino. ⁶ évakarawai áséi-kwasai kosimátímakaamba toómbó meéyámba'mai nánááontavesa íma mayái kwémayowa'a úwoi toómbá tímúwasa naráavo Páánápáasinte

kenkáiyavaiye su'mai imáyáa é'a sé'a toómbó náyááoiyantavesarai mayái kwémaesarai óntamba mairésarai toómbá kwémandaiye-imayaa kwéomba mindá sáwí-imayaa kwéowe.

⁷maarán-áimbá imáyáa oro. i-kwáási miwítí mayáírakém-béyámbá toómbá kwénaawe. kígauomo kwéowai minkígáúvákén-tómbá kwénaawe. póimo máráawai mimpóímá tuvú'mái úwoi kwénaawe. miráumai mayáímó kwémayaawai meéyámbá kwémaraawe. ⁸mináimbá kwaásiti imáyáavinken-aimba kwésimatimumpo Áánútun-aaí aúvái-kwandaavimba mirán-áimbá kwáyáimba simátíménda ísáaro. ⁹Áánútu Mósesimbo simámakain-amaamba agaimaréna séna

kwaásiti toómbá úwíti-aramba ásima piyíndayavena purumakankó aísamai tamái mapándáapa umái ásima pítúwáínka'a purumakankóná óika'a íma asááésa túwéwana úwoi ména évaka'a náníye

siráimba mimbáyáígóná meéyámbá póna mintómbá évaka'a úwoi náníye. Áánútu íma purumakantáváiyé su'maiyavena mináimbá agayaaó siráivo ¹⁰kentááyavenagwara'a mináimbá siráíye. kígauomo kwéowai mimpínkén-tómbá nánaumne-imayaa kwéesa kwémaraawe. námáimo kwéowai minkígáúvákén-tómbá nánaumne-imayaa kwéesa kwéowe. ¹¹miráumai keinárawapimba Áánútun-aaí kosimátímakaundaya pó'a toóné évaka-tantaaremo úwoimo siménaaonta kawé'an-íye. ¹²kentáásínaeemba évakarawai keinárawapimba Áánútuna mayái kogwémaesa sésa toómbá síméro suwa'á úwoi tímúwasa naráawe. miwímó toóné évaka-tantaare úwoimo mairáantemba kesáágwará'ó úwoimo máyáandaya kanaániye. kentópakemba toóné évaka-tantaare mayánaunda-amba kwáyáimbanivo kemó simíyan-tomba siyáán-umai máyáanata Ísu Káráísitin-aaí íma ísáavo séta kesí mayáírakémbá toómbá meéyámba'mai néta anóm-bayai kwémaeta íma ivátuweta mimbáyáírakémbá toómbá meéyámba'mai naráumne.

¹³maarán-áíntávé'a imáyáa oro. Yérúsaremu-naopa'a anóm-bono'-naumpa'a mayái kwémayaawai mindáúmpákén-tómbá úwoi kwénaawasa óntan-taareira'a Áánútuntavesa póí tuvú'mái kwéagayaawai mimpínkén-tómbá úwoi kwénaan-aimba ísaraawe. ¹⁴miráumai Ísóigo Ísu asiramái séna ásí-kwasai kosimátimiyawaitopakemba toómbá úwoi timíyasa nánááowe siráíye.

¹⁵keinárawapimba komé'a Ísu Kárásitina ásí-kwasai kosimátimewandara'a kentópakemba toóné évaka-tantaare mayánaunda-amba kwáyombanivo íma maéta toómbá síméro íma siré'a ívékwara'a simígwáe sé'a íma maanáúvái kwéagayaumne. ávááraumaimo sááimo sinkáína'o puwónáe sé'o é'a toómbá síméro íma sénaumne. miráumai kesí mayáírakén-tómbó kwénaandayave'o é'a íma aambá áúsinkaaro. ¹⁶Áánútu asiramái simásímakaisa'a ásí-kwasai kwésimatime'a mináséi-kwásáímó

ímo kwésimatimekai kesópa'a umbai-yántáá'á paárisino. mindáyave'a mináséi-kwásái kwésimatimundayave'a íma kesúma maé kwéiyune. ¹⁷kesí imáyáavinkembo áséi-kwasaimo kwésimatimekai meéyámbá mayánae súšina. íma mirá é'a Áánútu simásímakaintave'a kwésimatimune. ¹⁸mindá árrair-aimba póna kesí meéyámbá maarám-béyámbán-íye. áséi-kwasai kwésimatimunda toómbó úwoimo kwémayaundarakai kanaán-ísino. toómbá íma úwoi mairáunda pósa íma maarán-áimbá sénááowe. áséi-kwasai ísaraundarata toóntá ámakaumne íma seró.

áséi-kwasaimo úwoimo kwésimatime'o aamoimó kwéunda mindá kesí meéyámbán-íye. áséi-kwasaimo úwoimo kwésimatime'o aamoimó kwéunda mindá kesí meéyámbán-íye.

¹⁹keinárawa'a kembá íma táto'makaawa'a kemó siráanteni'a kwée'a toóné évaka-tantaare mayánaunda-amba kwáyáimbanivo íma maéta mirán-tántáá'ó mairáundarakai esimái-kwaasi Áánútunopa'a tirásino. íma mairáundayave'a sáwívarawai túwa'naa únasa Áánútunopa'a kwétewe. ²⁰Ísu Káráísitin-aaiyavesa áraire sénááontave'a Yútaa-kwaasivinkemba mé'a miwímó ontem-báyái kwémayaunana Áánútu Mósesimbo simámakain-amaanko íma kembá tátokaivo minámáánkómó tátokain-kwaasivimba mé'a miwímó ontembá miráumai mé'a Ísu Káráísitin-aaiyavesa áraire sénááontave'a miráumai máyaumne. ²¹Ísu Káráísitin-aaiyavesa áraire sénááontave'a ó'onkaa-kwaasi Áánútuna áamáambo ímo ísaraan-kwaasivimba mé'a miwímó ontem-báyái kwémae'a Áánútuna áamáamba Ísu Káráísiti siráin-amaamba íma araisé'a úwoi kwétaagwiyavune. ²²évaka-tontave'o náúnavo kwésen-kwaasi túwa'naa únasa Ísu Káráísitin-aaiyavesa áraire sénááontave'a mirán-tómbá íma né'a máyaumne. évakarawai Ísu Káráísitin-aaiyavesa áraire síyana Áánútu sáwí'o umáímo máyáampinkemba iyátinkanintave'a mirám-baaran-kwaasivimba mé'a miwímó ontembá kwéune. ²³áséi-kwasai kóyáwé ínana Áánútu kawé'á umátinkena kenkwará'á mirá umásinkanintave'a mirá kwéune.

²⁴maarán-áimbá imáyáa oro. amáparawai isaaisésa kwégowana moóráwai kóyaaitena meéyámbá kogwémaena aamoí uráíye sen-áimbá kwéisaawe. miráumai Áánútumo aamoí umátinkanintave'a imáyáa é'a Áánútuna aampa'á miráumai koró. ²⁵kesúma asiraínkwáe sésa isaaisésa kwénaaomba tiyáántán-kwimai kwégwesa miwí túra'a kwégarakwiyesa ánásanim-beyambo mayánaáontavesa mirá kwéovo kwaíkwai'a ínimbeyamba mayánaundayaveta Áánútuna aampatá kwégune. ²⁶miráumai íma úwoi kwégumpo ayááivá'á kwáyáim-beyantave'a imáyáa é'a Áánútuna aampa'á kwégune. ²⁷kesúra'o sirááímo kwétaini'a ímanivo Áánútumbo arááímo kwétaini'a umái kwaráundayave'a kesúra'a kárákwire'a áséi-kwasai kwésimatimunana naaémba Áánútu íma aamoí umásínkáivo sé'a kesúra'a kwégarakwiyune.

kwaántá-kwaasiti imáyáa íma mósá máráaro siráin-kwasai.

10 ¹kesí kwaásiyono. maarán-áimbá imáyáa oro. naaóv'á Yútaa-kwaasiya síkwá'náya Ísipi-marava'a ándávakemba Áánútu ayútinkowasa miwí túra'a íma kárákwiyesa sáwí'a uráamba imáyáa oro. Áánútu ayútinkowasa Ísipi-marava'a tuwésa kwéguwana aambá agaráátinkena ainámbá amáparawai túrampa'a makówasa mináínánkó kún-ayampa'a kwéguwana Áánútu anón-domba tuwínkaa'a úmarowasa amáparawai mimpímbá kóaatasa kavóná-marava'a kwégwesa ²miwítí anóndako Mósesiye tarúmai máyówana Mósesi mináínámbá kwa'maéna kwéguwasa kentáá síkwá'náma mirá kwéuwana Áánútu nombá tuwínkaa'a úmarowana mimpímbá Mósesi kóaatowasa miwígwará'á mimpímbá kóaatasa ³⁻⁴noné toóné íma kwáyopa'a kwéguwana Áánútu toóné noné timúwasa amáparawai kwénowana Áánútu óntan-ayau tinkówana minóntámpínkémbá nombá kumúwasa kwénesa kwénaauwana minóntámbá miwítí egwaa'á kwáyowasa naráawe. minóntántávéta séta Ísu Karáisitiman-íye kwésune. ⁵kavóná-marava'a kweéme kweémesa Áánútun-aaimo kwarááraamba sáwívarawai íma kwarésa sáwí'a uwaná mindáyavena Áánútu íma aamoí umátinkena kavóná-marava'a tínkámaena kwénaauwasa pukáawe.

⁶sáwí-imayaawe su'mai ésa sáwí'o kwéuntavesa aamoí uráavo kesáá miráyá únavo séta miwímó uráantaveta imáyáa éta kentáásúra'a kárákwiyono. ⁷miwívínkémbá évakarawai kampar-ísóígómbá úmakesa kwená imáyáa mósá makáavo kesáá íma mirá ónáisaiye. mináíntávéna Áánútun-aai aúvávimba agaimaréna séna

kwaási mara'á mésa toóné noné
násuwesa usásinesa tiraimá makáawe.

kampar-ísóígóntávésa imáyáa ésa mirá uráawe agaimaréna siráíye. ⁸miwívínkémbá évakarawai aarai-úmóyáné kwaai-úmóyáné uráavo kesáá íma mirá ónáisaiye. mirá untavéna mimbórá-kánáávímbá Áánútu sáwíva-kwaasi 23,000 kwaasi tínkamuwasa pukáawe. ⁹miwívínkémbá évakarawai Ísóígomba masínkáánkái sésa Áánútu kentáará'á íma kawel'á umái kwégarakwiye kampa'á sésa sáwí'a uráavo kesáá íya mirá ónáisaiye. mirá untavéna Áánútu irankavayaantómbá ti'marówasa vovasá pukáawe. ¹⁰miwívínkémbá évakarawai Áánútumba í'ái ánkaraavo kesáá íma mirá síyataao. mirá untavéna Áánútumo kwíyómpakembo ai'marówai tínkamuwasa pukáawe.

¹¹miwívímbá mirán-tántáá'á paárúwana Áánútun-aai aúvávimba agaimakáimba kesáá ánasanin-kanaavinta máyaundawaiya mináímbá kwéiseta imáyáa éta íma miráyá éta kárákwiyono.

¹²miráumai kesávé'a sé'a asiramái máyaundawaiya úne kwésewai moórá-yantaako tavisína'a sáwí'a únavo sé'a kárákwiyoro. ¹³sáwí'o

ónááon-umbai-yantaa'o kentópa'a tiráimba mindá amápa-kwaasitopa'a tiráiyé. Áánútu tiráváyáiwaima séna sáwí-asirayan-tantaako kentópa'a téna tavisína'a sáwí'a ovó séna mirán-tántáá'ó tuwánááon-amba áamáá-ontama agaráátinkaina'a kanaán-umai asiramái mé'a íma sáwí'a ónááowe.

¹⁴kesí kwaásiyono. Yútaa-kwaasiya síkwá'náma urántemba mirá únavo sé'a kampar-ásiráyánkwáráwáítí imáyáamo mósá kwémaraamba tínaaemba umáméro. ¹⁵kawer-ímáyáámó kwéon-kwaasi owa'á asiramái simátíme'a sé'a simátímunda-aimba kawe'á umái imáyáa oro. ¹⁶Ísu Káráísitimo kentááyáváyé sénamo kwená naaemó kumúwanamo pukáintaveta imáyáa éta aráá-tomba kwénaundaya ándá-aran-domba Áánútumpa'a súwi séta mindómbá kwénaundaya maará séta Ísu Káráísitina naaenéiyá tarúmaiya máyaumne. mináráá-tómbá topámbaiya kwénaundaya maará séta Ísu Káráísiti áuneiya tarúmaiya máyaundaya ¹⁷mináráá-tómbá mimbórá-tómbá kwáyáísata mimpínkéntáámó amáparawaiya kwénaundayaveta mimbórá-kwáásí-í'a umáíya méta sáwíwarawaiya úndanivo mimbórá-kwáásí-í'a umáíya kwémaumne.

¹⁸Ísareri-andarakewai Yútaa-kwaasimo kwéomba imáyáa oro. Áánútuntavesa imáyáa ésa óntan-taareira'a póí tuvú'mái agaimái kwéamesamo kwéomba Áánútuwe tarúmai máyáawe. ¹⁹⁻²⁰súnda-ainkona ááimba simátíménda ísáaro. kwaántá-kwaasimo toómbó tímémba kwaántá-kwaasi kwétuwa'naa-ontavaiya kwétímeo. ímaniye. kwaántá-kwaasima kwétímen-tomba anón-tantaara'iyo. ímanivo úwoisan-tomban-íye. súnda-ainkona ááimba maarán-áímbán-íye. póímo kwétuvu'nesamo évakar-ama'o kwaántá-kwaasimo kwétímesamo máyáamba íma Áánútumba kwéamesa máyáawe. kwaántá-kwaasimo tímé'ó miwísémo tarúmaimo máyáamba miráumai íma máéroyavena siráái kwétaiye. ²¹Ísóigo tarúmai maésa kwaántá-kwaasiye tarúmai maésa kwéomba íma kanaán-umai kwémaewe. Ísóigontave'a imáyáa é'a ándá-aran-done toóné kwénaavo kwaántá-kwaasiyave'o imáyáamo ésamo kwétímesamo mintómbó kwénaapa'a íma komé'a naaró. ²²mirámó é'ó sé'ó Ísóigo íma aivaráwáímán-íye síyanamo éna áwáá'a tiyíníye. Ísóigona asiráyánkó kentáásí asiráyámbá usáyaaaitaraiwo íma mirán-oro.

²³keinárwapinkemba évakarawai sé'a amáparitaamo kwéundaya kanaán-íye kwésevo kemá Póro sé'a évakari'ó kwéomba íma kawe'á kwéumatinkaisana évakari'ó kwéomba íma kwétuwa'naa-íye kwésune. ²⁴miráumai kesávé'ó túwa'naa ónááom-bayaiye su'mai íma maé'a ó'owigwara'ó túwa'naa ónááom-bayaigwara'a máyáaro. ²⁵⁻²⁶maarán-áímbá imáyáa oro. naaóv'á'á Áánútun-aai aúvávímiba agaimaréna séna marawé minká'ó kwáyáin-tantaare amápa'a Ísóigondeiman-íye

agaimaréna siráimba Áánútu kentááyávéna imáyáa éna makáimba pó'a máákétirakemba póí-ama'a úwoi meéyán-ure'a íma anón-imayaa é'a sé'a

sáwíra'u. kawerá'únó íma kwése'a úwoi naaró. ²⁷moóráwaimo Áánútun-
aaiyavenamo ímo árairemo siráindawai tááyena séna kesí naaúmpa'a
toómbá naarómó sína'o owémó sé'o é'a komé'a íma áísaa e'a náávaken-
tona'iyó íma sé'a úwoi kwéne'a sáwíra'u. kawerá'únó íma sé'a úwoi
naaró. ²⁸⁻²⁹ánivo moóráwaimo sénamo kwaántá-kwaasi tímakaan-tomba
iyémó sínímbo é'a kanaámpó úwoi nánaumne-imayaa kwéombanivo
mináímbó sin-kwáásígo imáyáa éna séna Ísu Káráísitina kwaási kwaántá-
kwaasimo póímo tímémba kanaán-iyé kwésivo íma naaró.

keinárwapinkemba évakarawai sé'a kwaántá-kwaasimo tímén-
tombo náúndaya mindá kanaán-iyé. ánivo moóráwaimo kwesávénamo
sénamo kwaántá-kwaasimo tímén-tomba náúnavo kwésiwai kwemá
kentááyávéna naavó íma sisinó. ³⁰toóntávéta Áánútumpa'a súwi
kwése'ta kwénaunanaya moóráwai séna íma naaró ímo seráámbá
kwésiye keinárawa'a sentáv'é'a ³¹kemá Póro sé'a Áánútu áwí'a
mósá máraam-bayaiye su'mai ma'é'a toóné noné kwéne'a mayáímó
kwémayaamba Áánútuntave'a imáyáa é'a kwenáwí'a mósá máraaro.
³²Yútaa-kwaasiyavaiye ó'onkaa-kwaasiyavaiye Áánútuna kwaásiyavaiye
imáyáa é'a kawé'a oro. tuwánésa sáwí-amba kwáráavo sé'a kárákwiyoro
kwésune. ³³imáyáa é'a sé'a suwánésa aamoí umásinkaigwae sé'a
máyaumne. kesáváiyé su'mai kawé'ó íf-máyái íma kwémayaumpo
amáparawai gwara'o kawé'ó umátínkáim-bayai kwémayaunda póna
Áánútu sáwí'o umáímo máyáampinkemba tiráínasa kawé'a umái
ménaaom-bayai kwémayaumne.

11 ¹Ísu Káráísitimo uráintemba mirá kwéumpo kemó úndantemba
keinárawa'a mirán-oro.

**Áánútuntavai imáyáa ésa torupamáí máyómbo
aarai ti'nónká'á káátaraan-kwasai.**

²kentáv'é'a imáyáa úmae iyé'a simásímakain-aimbo simátímakaunda-
aimba kwétaagwiyavontave'a aamoí kwéumatinkaumne. ³simátíménda
ísáaro. Káráísiti amáparawaira'a kárákwiyisasa kwaaimó ombá
tuwainímbááka'a kárákwiyowana Áánútu Káráísitinka'a kárákwiraiye.
⁴miráumai Áánútuntavesa imáyáa ésa torupamáí máyáamba kwaaimá
námúnaa kwésesa Áánútun-ai kwésimatimemba ti'nónká'ó kánumbo'o
káátaresamo ésa Káráísiti áwí'a sáwí'a ónááowe. ⁵torupamáí
máyáamba aaraimá námúnaa kwésesa Áánútun-ai kwésimatimemba
ti'nónká'ó ímo káátaresamo ésa tuwai'máá túwí'a sáwí'a ónááovo
aarai ti'nónká'á káátaraamba tuwánésa tuwai'máá'a kárákwiraawe
kwése'mba mindáyavesa ti'nónká'ó ímo káátaresamo ésa tuwai'máá
túwí'a sáwí'a ónááowe. sáwí'o on-ínímbo tigaeyávái ígwae sésamo
ti'nóntáumo káráyuwaantemba ti'nónká'á íma káátaraan-inimba sáwí-
ininkaamba ésa pósa tigaeyávái kwéowe. ⁶aaraimó ti'nónká'ó ímo

káátaresamo ésa ti'nóntáu káráyuwaaro kwésune. ánívo ti'nóntáumo káráyuwaamba tigaeyávái ésa pósa ti'nónká'á káátaaro. ⁷Áánútu asiráyánkwaráwái amápa-tantaaka'o kárákwiraiwaimo intení'a kwaai mirá ésa pósa torupamáí máyáamba ti'nónká'á íma káátaraawe. Áánútu tuwai'mááka'a kárákwiraisasa tuwai'máá'o ontení'a aaraí ésa pósa torupamáí máyáamba ti'nónká'á káátaraawe. ⁸Áánútu aivar-ínimbá awaikó arausandéí úmakaivo kwaai íma aaraigó arausandéí úmakaiye. ⁹kwaaiigó aaraigónká'á ménintavena íma úmakaivo aaraigómá kwaaiigónká'á ménintavena Áánútu úmakaiye. ¹⁰mindáyavaiye kwíyómpaken-kwayo'narawa túranka'a máyáantavaiye aarai ti'nónká'á káátaaro. tuwánésa sésa tuwai'máá'a kárákwiraawe sénááowe. ¹¹ánivo Ísóigo aúranka'a máyáamba aaraí kwaai tiráváyáawasa pósa íma keyáá kwémaewe. ¹²Áánútu aivar-ínimbá kwaaiigó arausandéí úmakaisasa aaraí mésa kwaai matínkáawasa kwémaemba Áánútu amápa-tantaakona ááimban-íye.

¹³Áánútuntavesa imáyáa ésa torupamáí máyáamba aarai ti'nónká'ó ímo káátaresa námúnaa kwéseмба kanaawái. íya kanaán-íyo. imáyáa oro. ¹⁴kwaásiti ááimba imáyáa é'a sé'a kwaai miwí ti'nóntáu ayáátáaka'o kwáíntavesa tigaeyávái owasá ¹⁵aaraí kentí ayáátáa-ti'nontauyavesa aamoí kwéomba Áánútu tímakaisana ti'nóntáugo ti'nómayaanka'a kwégaataiye kwésewe. ¹⁶keinárawapinkembo évakarawaimo ti'nónká'ó káátamakaantavesamo narú'nárúr-áímbó síya'o é'a sé'a kesáá Áánútuna kwaásiya torupamáí máyaunasaya ó'on-o'on-daopa'a Áánútuna kwaási torupamáí máyáamba mirá úndayaanivo ó'on-aaimba íma kwáyáíye sénaumne.

Ísóigontavai imáyáa ésa aráá-tomba naráan-kwasai.

¹⁷sáwí'o kwéon-aintave'a simátíménda ísáaro. Áánútuntave'a imáyáa kwé'e'a torupamáí máyáamba íma moórá-morawai kawé'a kwéumatinke'a sáwí'a kwéumatinkaawe. ¹⁸torupamáí máyáampinkembo taaínkaar-umaimo máyáan-aimbo sewa'ó isáúnda árarir-aimban-íye. ¹⁹taaínkaar-umai mé'a évakarawai ó'on-imayaa owasá évakarawai ó'on-imayaa kwéowa'a árarir-aimbo sen-kwáási kwéisaawe. ²⁰torupamáí máyáamba sé'a aráá-tomba nánaumne sembánivo Ísóigontave'a íma imáyáa é'a aráá-tomba né'a ²¹évakarawai kentí naaúmpakembo maimaé'o tiráan-tontave'a imáyáa é'a kwénaawasa toómbó ímo makáawai táái kwétinkaisasa évakarawai uwo'aó'-nómbá kwénesa uwo'aó'á kwéowa'a mirá kwéomba aráá-tomba sáwí'a umái kwénaawe. ²²mirámó kwéomba toómbá íma taaínkaar-e'a toómbó ímo makáawai timé'a sáwí'a umátínkáawasa tigaeyávésa ombá mindáyave'a íma aamoí kwéumatinkaumpo sáwí'a kwéowe. kentí naaúmpa'a toóné noné násuwe'a torupamáí mé'a Ísóigontave'a imáyáa é'a aráá-tomba naaró.

²³ Ísóigo simásímakaimba simátímakaunda maarán-áimbán-
iye. moórawai Yútási Ísóigo Ísumba kwená namuro-kwáásirá'á íma
agaráátinkaronka'a mindó'wáámbá Ísu Kárásiti toómbá maisoréna
²⁴ Áánútumpa'a súwi séna topaména séna mindá kesúman-ivo
keinárawatave'a ísámai kesúma ayú'maranaumne. miráumai kentáv'é'a
imáyáa kwée'a námae íyóro súwasa ²⁵ toómbá násúwówana pérétimo
mayóntemba ándá-aran-domba kwáyon-anaveumba maisoréna séna
mindá kesí naaemán-iye. kesí naaemá keinárawatavena kumínimba póna
Áánútu kesé tarúmai máyáawe séna mináúná-áimbá simái tarúmakaiye.
maandómbó kwénaamba kentáv'é'a imáyáa kwée'a námae íyóro Ísu
Kárásiti siráiyé. ²⁶ mintóné mindóné kwénaamba kentááyáv'éna Ísóigo
pukáiyé-aimba kwésimatimewe. mirá úmae kwéiyiyana Ísóigo marapá'á
kumíníyé.

²⁷ miráumai Ísóigontavesa imáyáa ésa aráá-tomba nánáe sésa ombá
aiva'ó ímo kawer-ímáyáámó ésamo úwoimo aráá-tone ándá-aran-
done nésamo imáyáamo ésamo úwoisamba iyémó sésamo ésa Ísóigo
áúwe naaewé sáwí'a íyana sáwí-meyamba tinkáníyé. ²⁸ mindáyavesa
máyáawaina ááimba kawer-ímáyáa ésa taaímbai ísáiyuwesa sáwí'o
umáímo máyáamba kawer-ímáyáa ésa aráá-tomba nánááowe. ²⁹ Ísu
Kárásiti kentááyáv'áiyé séna pukáin-ainkona ááimbo ímo imáyáamo
urésamo úwoimo mintóné mindóné kwénaambo é'a kesávésa aavimbá
kwíyana Áánútu sáwí-meyamba timíníyé. ³⁰ keinárawapinkemba
évakarawai mirá é'a Ísu Kárásiti kentááyáv'áiyé séna pukáimba
íma imáyáa é'a aráá-tomba úwoisamba iyé-ímáyáa kwéomba pó'a
évakarawai aamoisáyán-kwáásí máéwasa évaka'a tí'a iwáí máéwasa
évaka'a pukáawe. ³¹ ánivo máyaundawaina ááimbo imáyáamo kawe'ó
étaamo taainétaamo sáwí'o kwéunda arupí kwéundarakaiya Ísóigo
sáwí-meyamba íma símísino. ³² ánivo Ísóigo arupí umásinkanintavenaya
sáwí-meyamba kwésiminta póna marapá-kwáásímó sáwí-meyambo
kwaíkwai'o íním-beyambo timíndara'a miwísé sáwí-meyanta íma
simíníntaawe.

³³ kesí kwaásiyono. mináíntáv'é'a imáyáa é'a toómbá né'a Ísóigontave'a
imáyáa é'a aráá-tomba nánááontave'a torupamáí máyáamba moórá-
morawai ténááontave'a timu'maré'a mé'a aráá-tomba naaró. ³⁴ tááimo
kwétinkaina'o é'a kentí naaúmpa'a toómbá násuwe'a torupamáí mé'a
toómbá nánááowe. mirámó íyanamo éna Áánútu sáwí-meyamba íma
timíníyé. ó'on-aintavaigwara'o agaimái sísa-uraan-aimba kentópa'a
kweéme'a komé'a simátimenaumne.

Áánútun-amanko asirayámbá kwétimin-kwasai.

12 ¹ kesí kwaásiyono. ó'on-o'om-bayaimo mayánááontavena
Áánútun-amanko asirayámbá kwétimimba íma ísámai usúkáavo

sé'a simátíménda ísáaro. ²Áánútuna aambó ímo kwakónka'a Sáátáánigo tátorena tavisúwa'a sáwí-amba kwaré'a kwaántá-kwaasi kampar-ásiráyánkwaráwái íma aai kwésewaiti imáyáa mósá makáamba ísaraawe. ³Áánútun-amanko keinárawate íma máyowa'a sáwí-amba kwakáantave'a imáyáa é'a maarán-áimbá simátíménda ísáaro. évakaraiwaimo sésamo Ísu kárákwiraiwaima iyémó kwéseмба Áánútun-amanko miwí tirumpimbá máyáiwai kwésevo évakarawaimo sésamo Áánútu Ísumba sáwí'a umánkaniyemo kwéseмба Áánútun-amanko miwí tirumpimbá íma máyáíye.

⁴Áánútuna kwaási-i'o owáímá kwená mayái kwémayaantavena Áánútun-amankoma ó'on-o'on-asirayamba kwétimimba mimbóráwái kwétimiye. ⁵Áánútuna mayái ó'on-o'om-bayai kwémayaantavesa Ísóigo Ísuntavesa ísámai mimbáyái kwémayaawe. ⁶Áánútuna mayái kwémayaantavena kwemá ó'on-o'on-asirayamba kwétimisasa mimbáyái kwémayaawe. ⁷amáparawai kawe'á umátinkanaaontavena Áánútun-amanko moórá-morawai tirumpimbá ména Áánútuna asirayámbá kwéagaraatinkaiye. ⁸Áánútun-amanko moórá-morawai kawer-ímáyáá kwétimisasa mináimbá kwésimatimewe. Áánútun-amanko moórá-morwai ímo ísaraan-aimba kwésimatimisasa kwésimatimewe. ⁹Áánútun-amanko moórá-morawai imáyáa kwétimisasa Áánútuntavesa asiramái mésa sésa árai'a Áánútu siráini'a íniye kwésewe. Áánútun-amanko moórá-morawai asirayámbá kwétimisasa tí'o imbá kwéasovamatinkaawe. ¹⁰Áánútun-amanko moórá-morawai asirayámbá kwétimisasa ímo awánaraam-bayaigwara'a kawe'á umái kwémayaawe. Áánútun-amanko moórá-morawai imáyáa kwétimisasa Áánútu simátímakain-aimba kwésimatimewe. Áánútun-amanko moórá-morawai imáyáa kwétimisasa asiráyánkómbá taainésa sésa moórá Áánútun-amankompinken-asirayamban-iye sésa moórá kwaántá-kwaasiti asirayámbán-iye kwésewe. Áánútun-amanko moórá-morawai imáyáa kwétimisasa íma ísaraan-aimpinkemba kwésewe. Áánútun-amanko moórá-morawai imáyáa kwétimisasa miwímó siráan-aimba miwígwará'á íma ísaraan-aimpinkemba pósa kwántámai kwésewe. ¹¹Áánútun-amanko kweyáá kwená imáyáavinkemba mirá éna moórá-morawai ó'on-o'on-asirayamba kwétimiye.

Ísóigo áuwawaakaamba umáíya máyaunda-kwasai.

¹²moórá-aimba sénaumpo ísáaro. kwaási túvimba sáwíva-tantaa'a kwáyáimba mimbórá-áúmán-iye. mirámó intembá kesáa Ísu Kárásitina kwaásiya sáwíva-kwaasimo máyaundaya kweséya tarúmai mimbórá-kwáásiráámbá umáíya máyaumne. ¹³évakarawaiya Yútaa-kwaasiya únasaya évaka'a ó'onkaa-kwaasi owasá évaka'a meéyámbakaawaiti mayái kwémayaan-kwaasi owasá évaka'a úwoimo máyáan-kwaasi

owaná Áánútu kwenamambá ai'marówana kentáásirumpimba kumbéna tarúsinkenaya mimbórá-kwáásiráambá kwéumasinkaiye.

¹⁴kesáá mimbórá-kwáásiráambá umái máyaundaya imáyáa é'a maarán-áimbó simátíménda ísáaro. mimbórá kúwawaapimba sáwíwa-tantaa'a kwáyáimba ¹⁵aísamaigomo sénamo kemá íma ayáámba únda pó'a íma mimbórá áúvinkemba úne sínimba mimbórá áúvimba kwáyáíye. ¹⁶áákomo sénamo kemá íma aúramba únda pó'a íma mimbórá áúvinkemba úne sínimba mimbórá áúvimba kwáyáíye. ¹⁷amápa kúwawaapa'o aúrane su'maimo kwáyáinkakai íma áá'a ísáísino. amápa kúwawaapa'o ááre su'maimo kwáyáinkakai amápa-kwiyumba íma ísáísino. ¹⁸ánivo Áánútu kwená imáyáavinkemba amápa kúwawaa'a úmakena amápa-tantaa'a kwenamáare su'mai ma'maéna kuráíye. ¹⁹áúwawaapinkembo mimbórá-yántáá'ó kwáyáinkakai áúwawaa'a íma kwáyáísino. ²⁰amápa-tantaa'a kwáyáimbanivo mimbórá kúwawaa'a umái kwáyáíye.

²¹miráumai aúranko ayáánkонтavena íma kanaán-umai séna emó ímo máyaandarakai úwoi máúsino íma sínana a'nónkó aísamaigontavena íma kanaán-umai séna emó ímo máyaandarakai úwoi máúsino íma síníye. ²²miráumai túwawaapinken-tantaataveta séta aamoisayámbán-íye kwésundaya ímo kwáyáinkakai áúwawaa'a íma kawe'á umái kwáyáísino. ²³túwawaapinken-tantaatavetaamo séta úwoisamban-íye kwésundaya kawe'á umáíya kwégarakwiyundayaawe. avora'á íma agaráátínkaraunda-yantaa'a aúpá'á makéta kwégarakwiyundayaawe. ²⁴⁻²⁵avora'á kwáyáin-tantaa'a íma kwégarakwiyundayaawe. áúwawaapinken-tantaako amápa'a kawe'á umái mayáí maéna moórá-mora-yantaako kwenáúra kwenaura'a kárákwiyinintavena Áánútu kwenamááramaa'a maréna úwoisamban-íye kwésunda-yantaa'a kwégarakwiyíye. ²⁶áúwawaapinkembo moórá-yantaakomo áí'o ínana amápa kúwawaapakemba áí'a umásaniye. áúwawaapinkembo moórá-yantaako kawe'ó ínana amápa kúwawaapakemba kawe'á umásaniye.

²⁷túwawaatave'o súnda-ainkona ááimba maarán-áimbán-íye. keinárawa'a Ísu Káráísiti áúwawaakaamba umái mé'a moórá-morawai kwenáiyayaankaane aúrankaane mirán-tántáákáámbá umái máyáawe. ²⁸Áánútu kwená kwaási moórá-morawai mayáí tiména mirám-báyáí mayánááontavena asirayámbá kwétiména kwená aantá-kwaasi aiva'á usásintinkena miwí tínaaemba simátímakain-aimba simátiménaaowai usásintinkena miwí tínaaemba kwená aambá agaráátinkanaaowai usásintinkena miwí tínaaemba ímo awánaraam-bayai mayánááowai usásintinkena tí'o kwéin-kwaasimo asóvamatinkanaaowai usásintinkena miwí tínaaemba túwa'naa ónááowai usásintinkena miwí tínaaemba ó'on-o'om-bayaira'o kárákwiyonaaowai usásintinkena miwí tínaaemba ó'on-o'on-aimbo ímo ísaraan-aimpinkembo sénááowai usásintinkena mirá ónááowai usásintinkava'a kuráíye.

²⁹Áánútu aantá-kwaasiti mayái tímakaimba amáparawai íma mirám-báyái máyáawasa évakarawai máyáawasa Áánútu simátímakain-aimba simátímémba amáparawai íma mirám-báyái máyáawasa évakarawai máyáawasa Áánútuna aambá kwéagaraatinkaamba amáparawai íma mirám-báyái máyáawasa évakarawai máyáawasa ímo awánaraam-bayai kwémayaamba amáparawai íma mirám-báyái máyáawasa évakarawai máyáawasa ³⁰Áánútuna asirayándéi tí'o kwéimbo asóvamatinkaamba amáparawai íma mirám-báyái máyáawasa évakarawai máyáawasa ó'on-o'on-aimba ímo ísaraan-aimpinkembo kwéseмба amáparawai íma mirá sewasá évakarawai sewasá mináínkóná ááimbo kwántámai kwéseмба amáparawai íma mirá owasá évakarawai kwéovo Áánútu kwená imáyáavinkemba mirán-ásiráyámbá kwétimiye. ³¹Áánútu kwétimin-asirayamba mayánáemo kwéseмба imáyáa é'a sé'a Áánútuna mayái usáyaaítamai-mayai mayánáemo sé'a tiyáántán-kwimai mayái máyáaro.

mináímbá kemá imáyáa é'a sé'a kawer-áímbán-ivo kwaásimo tirumbó tímémba minánkó amápar-ankomba usáyaaítaraimba minánkóná ááimba simátíménda ísáaro.

kwaásimo tirumbó tíméwaina ááimban-iyé siráin-kwasai.

13 ¹Áánútun-amankomo asirayámbó simínataamo ó'on-o'on-aimbo ímo ísaraunda-aimpinkembo sétaamo kwíyómpaken-kwayo'narawa tááivinkenkwara'o sétaamo miráwé su'maimo étaamo ímo kwaásiti imáyáamo ondayáámó éta mináímbá úwoi-aimba séta kámoyambo úwoimo tontembá mirá éta peró'o úwoimo tuvúwóntemba mirá ónaundayaanivo kwaásiti imáyáamo étaamo éta kawé'a umátinkanaumne. ²Áánútumo asirayámbó simínataamo simásímakain-aimbo simátimetaamo Áánútumo aúpá'ó marénamo avora'ó marénamo uráin-aimba isétaamo ímo ísaraunda-aimba Áánútu simásímakain-aimba isétaamo Áánútuntavetaamo asiramáímo métaamo sétaamo árai'a Áánútu siráini'a ínyé sétaamo Áánútumo siráintemba umbai-máyáímó maétaamo miráwé su'maimo étaamo ímo kwaásiti imáyáamo éta úwoi-kwaasiya úne. ³makáunda-yantaa'o amápa'o tímatuwetaamo Áánútuna mayáiyá kwémayaundayavaiya sáwí'a umásinkaamba aamoí éta kanaán-iyemo sétaamo mirámó étaamo ímo kwaásiti imáyáamo ondayáámó éna siráunda-ainko íya súwa'naa ínyé.

⁴kwaásimo tirumbó tíméwaina ááimba maarán-áímbán-iyé. kwaásimo tirumbó tíméwai sáwí'o kwéumatinkaamba anondá íma mirá ombá túwa'naa esa kwaásimo tirumbó tíméwai túwí'o kwáyáin-kwaasiyavesa tirumbá íma sáwí'a umátinkesa kwaásimo tirumbó tíméwai miwí túwí'a íma maé iyésa ⁵kwaásimo tirumbó tíméwai kesávésa amápa-tantaa'a kawé'a kwéune íma sésa sáwí-aimba íma sésa kwaásimo tirumbó tíméwai kesáái usáyaaítainkwae íma sésa kwaásimo tirumbó tíméwai íma ááéma

áwáá'a sésa kwaásimo tirumbó tíméwai sáwí'o umátínkáamba íma imáyáa úmae iyésa ⁶kwaásimo tirumbó tíméwai sáwí'o uráantavesa íma aamoí ésa kawé'ó uráantavesa aamoí ésa ⁷kwaásimo tirumbó tíméwai umbai-yántáá'ó kwáyáimpimba úwoi mésa kwaásimo tirumbó tíméwai amáparawaiyavesa íma inkaisí-ímáyáá ésa amáparawai kawé'á ónááontavesa timu'marésa mésa kwaásimo tirumbó tíméwai amáparumbai-yantaapimba asiramái mésa íma ivátuwesa miráumai kwémaewe.

⁸kwaásimo tirumbó tímémba minánkómá kwaikwai'a éna íma ánáasainana Áánútu simátímakain-aimba kwésimatimim-bayai ánáasainana ó'on-ó'on-aimbo ímo ísaraan-aimpinkemba kwésem-bayai ánáasainana ímo ísaraan-aimbo Áánútu simátímakain-aimba kwésimatimem-bayai ánásaníye. ⁹ímo ísaraunda-aimbo Áánútu simásímakain-aimba íma kanaán-umai ísáyasaraundayaawe. Áánútumo simásímakain-aimba simátímakanda íma kanaán-umai simátímatasaraundayaawe. ¹⁰Áánútu kasenkú'á ónaumnemo siráimba naaémba paárinimba póta ímo ísáyasaraunda-ainkwara'a ánáasagwinata amáparawaina ááinta awánanaundayaawe.

¹¹iyámpói máyaawandara'a iyámpóimo kwésentemba mirán-áimbá sé'a iyámpóimo kwéontemba mirá é'a iyámpóimo kwéontemba mirán-ímáyáá uráumpo kwaási-i'a uráunda iyámpóira'o uráunda-yantaa'a tukáumne. ¹²iyámpóimo ímo kawé'ó umáímo ísántemba Áánútuna kwaásiya íma kawé'á umáíya Áánútuna ááimba kwéawanaundayaawe. nompímbó kwaási tói'o ímo awánamaimo kawé'ó úndantenta ívé'a miraráántá kwéundaya Áánútuna ááimba íma kawé'á umáíya kwéawanaundayaanivo kwaási tói'o avorataámó awánáúndantemba naaémba miráyá ónaundaya Áánútuna ááimba kawé'á umáíya awánanaundayaawe. ívé'a íma awánasaraundaya Áánútu kentáámó suwánasaraintemba naaémba Áánútuna ááimba awánasanaundayaawe. ¹³mirá ínivo ívé'a Áánútuwe aráápamaiya máyaunda-amba isaná árai'a Áánútuwe mai'mai'a ónaundayaawemo kwésunda-amba isaná Áánútumbo tirumbó áméne kwaásimo tirumbó tímén-amba isaná umái minkáúmbó-ámbá kwáyáivo usáyaaitarain-amba Áánútumbo tirumbó áméne kwaásimo tirumbó tímén-amban-íye.

Áánútumo simátímakain-aimbo kwésimatimen-kwasai.

14 ¹kwaásimo tirumbó tímén-amba asiramái kwaré'a Áánútumo kwétaain-timin-asirayamba mayánáe sé'o Áánútumo simátímakain-aimbo kwésimatimemba anón-tantaa'a imbá pó'a minásíráyámbá mayánáe seró. ²Áánútun-amankomo asirayámbó kwétimisasamo ó'on-aimbo ímo ísaraan-aimpinkembo kwésemba íma kwaásiyavesa kwésevo Áánútuntavesa sésa kwaásimo mináínkóná ááimbo ímo ísaraantavesa kwaásiyavesa íma kwésewe. Áánútun-amanko

asirayámbá kwétimisasa aúpár-áimbá kwésevo ³évakarawai Áánútumo simátímakain-aimbo kwésimatimemba asiramái arupí umái kawe'á kwéumatinkaamba mindáyave'a sé'a Áánútumo simátímakain-aimbo kwésimatimemba anón-tantaa'a imbá pó'a minásíráyámbá mayánáe seró kwésune. ⁴ó'on-aimbo ímo ísaraan-aimpinkembo kwésewai kesávésa simái kwéasiraavo Áánútumo simátímakain-aimbo kwésimatimewai Áánútuna kwaási amápa'a asirayámbá kwétimewe.

⁵Áánútun-amankomo asirayámbó kwétimisa'o ó'on-aimbo ímo ísaraan-aimpinkembo sénááomba siráái kwétaivo Áánútumo simátímakain-aimbo kwésimatimen-asirayamba maé'a simátimenaomba ávááraumai siráái kwétaíye. torupamáí máyáamba ó'on-aimbo ímo ísaraan-aimpinkembo kwéseмба mináímbó kwántámai síníwaimo ímo ménamo simátiminasamo ésa mináínkóná ááimba íma kawe'á umái íséwana mináínkó íma túwa'naa íníye. miwí tááigo íma túwa'naa ínínavesa Áánútumo simátímakain-aimbo kwésimatimewasa avora'á kwésimatimentavesa miwí ó'on-aimbo ímo ísaraan-aimpinkembo kwésewai usáyaaitaraawe.

⁶kesí kwaásiyono. kentópa'a komé'a ó'on-aimbo ímo ísaraunda-aimpinkembo sendamó é'a íma isáíyana kesááigo íma túwa'naa ínivo Áánútumo paárurain-aina'i. ímo ísaraunda-aimbo Áánútu simásímakain-aina'i. Áánútumo simásímakain-aina'i. Áánútuna aambó kwáráan-aina'i. mirán-áímbó avora'ó simátíméndamo é'a isáíyana kesááigo túwa'naa íníye. ⁷ontóímó ímo kawe'ó umáímo sínasamo ésa íma ísámai kawe'á ónááovo kawe'ó umáímo sínasamo ésa ísámai kawe'á ónááowe. ⁸moóráwaimo ímo kawe'ó umáímo aayamáímo sínasamo ésa íma isésa tayorupanááowe. ⁹miráumai torupamáí máyayampimba ó'on-aimbo ímo ísaraan-aimpinkembo síya'o é'a mináínkóná ááimba íma isánááomba keáínkáámbá sénááowe. ¹⁰amápa'-marava'a sáwíva-kwaasi mésa ó'on-ó'on-aimba kwéseмба mináínkóná ááimba kwáyáivo ¹¹moóráwai kwenááivinken-aimba sína'a sé'a imáyáa é'a ó'on-daopaken-kwaasiye senaná kentávéna imáyáa éna ó'on-daopaken-kwaasiye síníye. mirámó kwésen-ainko íma túwa'naa íníye. miráumai torupamáí máyáamba ó'on-aimbo ímo ísaraan-aimpinkembo kwéseмба mináínkó íma túwa'naa íníye. ¹²Áánútun-amankomo kwétaain-timin-asirayamba mayánááomba aamoí é'a pó'a Áánútuna kwaási kawe'á umátínkáin-asirayamba tiráái kwétaina'a mairé'a Áánútuna kwaási kawe'á umátínkáaro.

¹³mindáyave'a ó'on-aimbo ímo ísaraan-aimpinkembo kwésewai Áánútumpa'a áísaa íyana mináímbó kwántámaimo simátimenaontavena asirayámbá timíníye. ¹⁴Áánútun-amankomo asirayántáámó símakaisataamo ó'on-aimbo ímo ísaraunda-aimpinkembo Áánútuntaveta námúnaa kwésundaya sóikakenta kwésumpo kentáásí imáyáao úwoisankaamba umái kwémaíye. ¹⁵mindáyaveta maaráyá ónaumne.

Áánútun-amankomo asirayántáámó símakaimba ó'on-aimbo ímo ísaraunda-aimpinkenta Áánútumpata námúnaa séta kentáá sááivinkenkwarata sénaumne. Ó'on-aimbo ímo ísaraunda-aimpinken-ima séta kentáá sááivinken-igwarata sénaumne. ¹⁶ Ó'on-aimbo ímo ísaraan-aimpinkembo Áánútumpa'a námúnaa kwése'a kwenáwí'a mósá máraámba moóráwaimo úwoi-kwaasimo miráwaina ááimbo ímo awánaraiwaimo keinárawa'o torupamáimo máyáampimbo ménamo éna kwésen-ainkona ááimba íma ísaraindayavena póna íma kanaán-umai áraitavaiye síníye. ¹⁷ Ó'on-aimbo ímo ísaraan-aimpinkembo Áánútumpa'o námúnaamo kwéseмба kawe'án-ivo mináínkóná ááimba íma ísaraindawaimba mináínkó íma asirayámbá amíníye.

¹⁸ Ó'on-aimbo ímo ísaraan-aimpinkembo kwéseмба évaka-tawai kwésevo kemá ó'on-aimbo ímo ísaraunda-aimpinkembo kwésunda sáwíva-tawai kwése'a mindáyave'a Áánútumpa'a súwi kwésune. ¹⁹ Ánivo Áánútuna kwaási torupamá máyáamba ó'on-aimbo ímo ísaraunda-aimpinkembo ayáátáár-aimbo kwésunda sáwíyan-tantaa'an-ivo ísaraan-aimpinkembo asirayámbá timínfn-aimbo ákí-aimbo kwésunda mindá anón-tantaa'an-íye.

²⁰ kesí kwaásiyono. iyámpóimo ímo kawer-ímáyáámó ontembá íma mirá é'a táákaevayan-kwaasimo onten-ímáyáá oró. umarambó ímo sáwí-ímayaamo ontembá mirán-oro. ²¹ naaóvá'á Áánútun-aii aúvái-kwandaavimba agaimaréna séna

Ísóigo séna kesí kwaási kesáái íma ísaraamba pó'a simátimenaumne. ó'on-aimbo kwésewai simátíménasa miwí tááivinkemba simátimesa sáwí'a umátinkaiyasa pósa kentávésa íma imáyáa ésa kesáái íma isánááowe

agaimaréna siráíye. ²² naaóvá'á Áánútu mirá éna kwená kwaási kwenáái ímo ísarowai kwená asirayámbá agaráátinkomba awánaraantemba Áánútun-aaiyavesa íma áraire kwésiyawai ó'on-aimbo ímo ísaraan-aimpinkembo kwésen-aimba isésa sésa Áánútuna asirayámpínkémhá kwésewe sénááowe. ánívo Áánútu simátímakain-aimba kwésimatimemba Áánútun-aaiyavesa áraire kwésiyawai isésa sésa Áánútuna asirayámpínkémhá mirá kwésewe sénááowe. ánívo Áánútun-aaiyavesa íma áraire kwésiyawai isésa íma mirán-áimbá kwésewe.

²³ Áánútuna kwaási torupamá máyaiyampimba amáparawaimo ó'on-o'on-aimbo ímo ísaraan-aimpinkembo síyasamo úwoi-kwaasimo Áánútun-aaiyavesa ímo áraire síyan-kwaasimo usáv'é'maimo isésamo ésa maawí uwo'aó-kwáásímán-owe sénááowe. ²⁴ ánívo amáparawaimo Áánútumo simátímakain-aimbo avora'ó síyasamo úwoi-kwaasimo Áánútun-aaiyavesa ímo áraire síyan-kwaasimo usáv'é'maimo isáíyanamo éna mináínkó tirumbá airaráínasa sáwí'a uráumne sésa ²⁵ miwítí aúpá-sáwí-ímáyáá avora'á mémaresa Áánútu aúranka'a kívaíresa kwená

imáyáa mósá marésa sésa árai'a keinárawapimba Áánútu máyáiyé sénááowe.

**Áánútuntavai imáyáa ésa torupamáí maíyanka'a
arupí umái máéro siráin-kwasai.**

²⁶kesí kwaásiyono. kemó súnda-ainkona ááimba maarán-áímbán-iyé. Áánútuntave'a imáyáa é'a torupamáí maíyanka'a moóráwai maarán-íyá sénaumne sínana moóráwai Áánútun-aaivinken-aimba simátiminana moóráwai Áánútumo agarááránkaraimba simátiminana moóráwai ó'on-aimbo ímo ísaraan-aimpinkemba sínana moóráwai mináímbó kwántámai sína'a miráumai Áánútuna kwaási asirayámbá kwétimentavai mirá úmae'a íyóro. ²⁷ó'on-aimbo ímo ísaraan-aimpinkembo sénááombo é'a kaumbo-káé-kwaasiye su'mai sé'a aiva'á moóráwai sínda kwántámai simásuwainana kwenánaemba moóráwaimo sínda kwántámai simásuwainana kwenánaemba moóráwaimo sínda kwántámai simásuwaina'a mirá sénááovo ²⁸mináímbó kwántámaimo síníwaimo ímo máyaina'o é'o ó'on-aimbo ímo ísaraan-aimpinkembo kwésewai amáparawai túranka'a íma sé'a imáyáavinkemba Áánútuntave'a seró. ²⁹Áánútumo simátímakain-aimbo kwésimatimemba kaumbo-káé-kwaasimo usásimbaimo kwésimatimemba évakarawai isé'a mináímbá taaímbai kwéisaawe. ³⁰mináímbó ísáan-kwaasivinkembo Áánútumo moóráwaimbo simáminanamo éna kwésimatiminda-kwaasigo kwenáái ánásainana moóráwai usásinena simátimíniye. ³¹Áánútumo aái simátímakaiwai amápa'a sé'a moórá-morawai moórá-mora-tawai símae iyé'a pó'a amáparawai isé'a asirayámbá mayánááowe. ³²Áánútumo simátímakain-aimbo kwésimatimewai kwéseмба kenti imáyáarare su'mai kwégarakwiyovo mirán-oro. ³³kawer-ímáyáámó kwée'o paru umáímo máyáamba Áánútumba aráái kwétaivo simátímén-aimba kárakwiyoro.

Áánútuna kwaási amápa'-naopa'o torupamáímo máyáamba maará kwéowe. ³⁴torupamáí máyáampinkemba aaraí íma aái kwésewe. Áánútun-aaí aúvái-kwandaavinkembo siráintemba aaraí íma kárakwiyonaawe. ³⁵mindáyave'a torupamáí máyáampinkemba aaraí aái sevó sésa moórá-ainkona ááimba tísaa ónáe sésamo ésa miwítí naaúmpa'a tuwai'máá'a tísaa ónááowe.

³⁶kenti imáyáavinkembo mirámó kwéomba Áánútun-aaí keinárawapinkene su'mai íma paáruraisa'a keináraware su'mai ímanivo ó'on-o'om-baravaken-kwaasigwara'a ísaraavo miwímó torupamáímo mésamo ontembá mirán-oro.

³⁷keinárawapinkemba évakarawai kesávésa sésa Áánútumo siráin-aimba ísaraundawai úne kwésiyawaiye évakarawai kesávésa sésa Áánútu asirayámbá símakaiwai úne kwésiyawaiye mirámó kwésewai maanáúvámó agaimáímo tímúndavimba awáné'a sé'a mináímbá ísóigo asiramái siráin-aimban-iyé sénááovo ³⁸maanáúvámó agaimáímo tímúndamo ímo isé'o é'a miwí tááigwara'a íma ísáaro.

³⁹kesí kwaásiyono. Áánútumo simátímakain-aimbo simátimemba asirayán-ímáyáá é'a simátima'mae iyé'a ó'on-ó'on-aimbo ímo ísaraan-aimpinkembo kwéseмба íma aambá áúmbaraaro. ⁴⁰ánivo amápar-aimbo kwéseмба íma sáwívar-aimba sé'a paru umai arupí umai máéro.

Ísumba pukáimpinkemba usásinankarain-kwasai.

15 ¹kesí kwaásiyono. áséi-kwasai kosimátímakaunda-aimba moórágwara'a simátíménda ísáaro. mináséi-kwásáiyáv'é'a áraire sé'a tátoke'a asiramái máyáawe. ²asiramáímo táto'mae iyé'o é'a kawer-ámbá kwa'mae iyónááovo tóikakene su'mai áraire siráambo é'a kawer-ámbá íma kwa'mae iyónááowe.

³aiva'á Áánútu mináímbá simásimuwa'a kembá simátímakaunda anón-aimba póna Ááúnútun-aai aúváí-kwandaavimba agaimarésa siráantemba sáwí-imayaaya maisiyuwáníntavena Ísu Káráísiti puwúwasa ⁴utámárówana kae'-nó'wáámbá kwaúwana Áánútu pukáimpinkemba usásinankaraiye. mináímbá Áánútun-aai aúváívimba agaimarésa siráawe. ⁵Ísu Káráísiti pukáimpinkemba usásinena Pítaa aúranka'a paáréna kwená kwayó-kwáásí túranka'a paáréna ⁶moórá-tawai sáwíva-kwaasi kwesé kwénaauwai 500 kwaasi túranka'a paáruraiye. minkwáásívínkémbá sáwívarawai úwoi túvamai máyáawasa évakarawai pukáamba minkwáásí túranka'a paáréna ⁷Yémési aúranka'a paáréna kwená aantá-kwaasi amáparawai túranka'a paáréna ⁸naaémba kemá Póro kesúranka'a paáréna Ísu Káráísiti kwená kwaási-i'a umásinkainkwaé-imayaa íma uráunda kembá kwená kwaási-i'a umásínkaraiwai súrunka'a paáruraiye. ⁹ááema Ísu Káráísitina kwaási sáwí'a umátínkaraunda pó'a Ísóigona aantá-kwaasivinkemba kemá kító-kwaasi úne. íma kanaán-uraunda pósa kentáv'é'a Ísóigona aantá-kwaasima óne sembá uwó-áímbá kwésewe-imayaa kwéune. ¹⁰ánivo Áánútu úwoi súwa'naa uráimba pó'a Áánútumo kesáái simátiminkwae séna si'mákaiwai ówánana kwemá úwoi súwa'naa úwa'a íma úwoi mé'a asirayám-báyái mayááwánana kesí mayáígó ó'owiti mayáígómbá usáyaaitaraiwo keyáá mimbáyái íma mayááwánana Áánútu súwa'naa ena kesé máyowa'a mimbáyái mairáumne. ¹¹kemó áséi-kwasaimo simátimewanda-aimba isé'a miwímó simátímún-aimba mimbórá-áímbá pó'a isé'a áraire siráawe.

púwón-kwaasi usásinanaaon-kwasai.

¹²Áánútu Ísu Káráísitimba pukáimpinkemba usásinankarain-ainta simátimundaya keinárawapinkemba évakarawai sé'a púwón-kwaasi íma usásinanaaowe kwéseмба nóra séra kwéseo. ¹³púwómpinkembo ímo usásinanaaonkakai Áánútu Ísu Káráísitimba pukáimpinkemba íma usásinankaraisino. ¹⁴Áánútumo Káráísitimbo pukáimpinkembo ímo usásinankarainkakai simátimunda-ainta úwoisankaamba umágwisa'a

minúwóísánkáán-áíntávé'a áraire sesinó. ¹⁵púwómpinkembo ímo usásinanaaonkakai Áánútu Káráísitimba pukáimpinkemba íma usásinankaraisino. Áánútu Káráísitimba pukáimpinkemba usásinankaraiyemo simátimundaya ánivo mináímbó kampar-áímbó inkákái Áánútumo uráintaveta kampar-áíntá simátiyuwasino. ¹⁶púwómpinkembo ímo usásinanaaonkakai Áánútu Káráísitimba pukáimpinkemba íma usásinankaraisino. ¹⁷Áánútumo Káráísitimbo pukáimpinkembo ímo usásinankarainkakai úwoi-aintave'a áraire sewaná sáwí-imayaa kempímbá úwoi kwáyáisino.

¹⁸moórá-ainkwara'a simátimenaumne. Áánútumo Káráísitimbo pukáimpinkembo ímo usásinankarainkakai Káráísitiye tarúmaimo mé samo pukáawai pukáampinkemba íma usásinesa Áánútuna egwaa'á íma maésa sáwí-ayampa'a máésino. ¹⁹marapá'á máyaundara'a séta púwóndavinkemba usásineta kwíyómpa'a Ísu Káráísitiye ménaundaya amu'maréta máyaumne-aimbo kampar-áímbó súndarakaiya marapá-kwáásí kentáá suwíráái sésa tirumbá umásínkáasino.

²⁰árair-aimba maarán-áímbán-iye. Áánútu Ísu Káráísitimba pukáimpinkemba usásinankaraiye. púwón-kwaasivinkemba aiva'á kwemá usásinkaimba pósa naaémbe púwón-kwaasi usásinanaaowe. ²¹aiva-kwáásígó áwí'a Áándamu kwemá sáwí'a uráimba pósa púwón-amba amáparawai kwégwaraavo moórá-kwaasigo áwí'a Káráísiti kwemá kawé'á uráimba póna amáparawai púwómpinkemba usásintinkaniye. ²²amáparawai Áándamun-aísaavutantamba uráundawai póta kwévuwundayaanivo Ísu Káráísitina kwaásiya póta púwóndavinkemba usásinanaundayaawe. ²³Áánútu siráin-kanaa tínata púwóndavinkemba usásinanaundayaawe. aiva'á Áánútu Káráísitimba pukáimpinkemba usásinankaraimba póna Káráísiti marapá'á kumíndara'a Áánútu Káráístina kwaásiya púwóndavinkemba usásisinkainanaya ²⁴⁻²⁶mindá ánásainda-kanaa Ísu Káráísiti kárákwiyinana Áánútu sínana Káráísiti kwená namuro-kwáásí usáyaaítana ó'owimo sáwí-mayaira'o kárákwiraambayaiye ó'on-o'o-sawi-asirayane ánásasuwená púwón-amba ánásasuwená mirámó índá kwená namuro-kwáásítí asirayámbá ánásasuwená Áánútuntavena séna kesivoó amápa-tantaaka'a kárákwiyuwo síníye. ²⁷Áánútun-aai aúvái-kwandaavimba agaimaréna séna

Áánútu kwembá amápa-tantaa'a
usáyaaítamai-i'a umánkaraiye

agaimaréna siráivo Káráísiti Áánútumba íma usáyaaítaniye. Áánútu sínana Káráísiti amápa-tantaa'a usáyaaítaniye. ²⁸Áánútu Káráísitimba amápa-tantaa'a usáyaaítamai-i'a umánkaraindara'a Káráísiti Áánútu ááninko Áánútuntavena séna emá amápa-tantaa'a usáyaaítamai-i'a umásinkaandawai po kenká'á kárákwiyiniyone sínana Áánútu amápa-tantaa'a kárákwiyiniye.

²⁹ évakarawai sésa púwómpinkemba íma usásinanaaowe kwésemanivo pukáan-kwaasiyavesa imáyáa ésa mono'-nómbá pékaawe. púwómpinkemba íma usásinanaaowe-aimbo árrair-aimbo inkákái pukáan-kwaasiyavesa íma imáyáa ésa nombá péráasino. ³⁰ púwóndavinkembo ímo usásinanaetaraiya moórá-mora-naopa'a sínkamonae kwéompa'a áséi-kwasai kosimátíma'mae'a íma nááúsino. ³¹ kesí kwaásiyono. keináraware kewé kentáásí Ísóigo Ísu Kárásitiye tarúmai méta keinárawatave'a aamoí kwéunda mirámó árai'o úndantemba aasiyaasi-táwai imáyáa é'a sé'a ívékaamba sínkamiya'a púwóno-imayaa kwéunda mindágwara'a árrair-aimban-iyé. ³² púwómpinkembo ímo usásinanaaonkakai kemá kwaásiti imáyáavinkemba sé'a aváá-kwánkómó kwaási vándaiwo sésamo kwaráantemba kembá miraráámbó kwéumasinkaamba maanká'a Évésasi-naopa'a máyaunda anón-umbai-yantaa'a kesópa'a tisa'a anóm-bayai kwémayaunda úwoiyave'a kwéune súsino. púwómpinkembo ímo usásinanaaonkakai kwaásiti imáyáavinkemba kwésentemba mirá séta aaváyaa puwónaunda póta ívé'a kawé-tómbá néta sirááímo táinda-ita ónaumneya súsino.

³³ púwómpinkemba íma usásinanaaowe kwésemba minkámpár-áíntáv'é'a árrair-aimban-iyé sevó sé'a simátíménda-aimba isé'a kárákwiyo. évakarawai árai'a sésa sáwí'o kwéon-kwaasiyemo máyáambo é'a kawer-ámbá ivátuwe'a sáwí-amba kwaránááowe kwésevo ³⁴ púwómpinkemba íma usásinanaaowe minkámpár-áíntáv'é'a sáwí-imayaawe sáwí-mayaiye ivátuwe'a kawer-ímáyáá oró. mirá ónááontave'a sé'a keinárawapinkemba évakarawai Áánútunopa'a íma tiráawe kwésune.

**púwómpinkembo usásinanaaomba kwíyómpa'o
ménaaon-kuwawaa'an-iyé kwaasái.**

³⁵ púwómpinkemba íma usásinanaaowe-imayaa é'a sísa'a é'a sé'a púwón-kwaasi nóra umáíya usásinesawa nóran-tuwa ma'mái usásinanaaoo-aimbo ³⁶ sísa'a omba sáwí-imayaavinken-aimban-iyé. puwíyampinkembo usásinanaaomba maararáámbá uráivo isé'a kígau-anayumpa'a imáyáa oro. ayumbá u'maráawana mináyúnkó ímo úwoi áruma kwiréna aáyánkarena naaémba áruma kwégwiraiye. ³⁷ toómbá ákákesa naíyampinkemba íma ó'a kwéu'maraavo ayumbá mairésa kígau úmáraawana ó'omba áruma kwikéna kwéiyiye. ³⁸ Áánútu sisaná moórá-mora-anayumpinkemba áruma kwikéna kwéanon-imba Áánútu kwená imáyáavinkemba amápa-tomba á'on-a'on-augwara-tomba makáivo ³⁹ amápa'o máyáamba mimbórá kúwawaa'a íma maréna kwaási ó'on-kugwara'a tinkéna kwái-kwaamba ó'on-kugwara'a maréna numamá ó'on-kugwara'a maréna noyáá'a ó'on-kugwara'a makáiyé. ⁴⁰ kwíyómpa'a ó'oran-tantaa'a kwáyáísana marapá'á ó'oran-tantaa'a kwáyáísana kwíyómpa'o kwáyáimpimba ó'oran-kanaagune kwáísana maramó

kwáyáinka'a ó'oran-kanaagune kwáísana ⁴¹aaváúvimbá ó'ora-sagayamba kwáísana kwíyómpimba ó'ora-sagayamba kwáísana okómpimbá ó'on-o'o-sagayamba kwáísana mirá umásaraiye.

⁴²mirámó intembá púwómpinkembo usásinanaaomba maará ónááowe. púwómbo kwéutamaraan-kuwawaa'a ánásanivo mimpínkémbá usásinanaaon-kuwawaa'a kwaíkwai'a íniye. ⁴³kwéutamaraan-kuwawaa'a aamoisáyán-kúwawaa'a sáwí-kuwawaa'an-ivo púwómpinkemba usásinanaaon-kuwawaa'a asirayán-kúwawaa'a kawé-kúwawaa'an-ivo ⁴⁴kwéutamaraan-kuwawaa'a marapá'ó máyáan-kuwawaa'an-ivo púwómpinkembo usásinanaaomba kwíyómpa'o ménaaon-kuwawaa'an-iyé. marapá'ó máyáan-kuwawaa'o intembá kwíyómpa'o ménaaon-kuwawaa'a kwáyáiyé. ⁴⁵mindáyavena naaóvá'á Áánútun-aii aúvái-kwandaaivimba agaimaréna séna

Áánútu aiva-kwáásígó áwí'a Áándamumba umánkaraimba úwauwa kwéena maínin-kwaasi umánkaraiye agaimaréna siráiyé. naaén-kwaasigo áwí'a Ísu Káráísiti kwaásimo aúnái'o umáímo maí'mai'o ónááon-amba kwikáiwai paáruraiye. ⁴⁶kwíyómpa'o ménaaon-kuwawaa'a íma aiva'á paáruraivo marapá'ó máyáan-kuwawaa'a aiva'á paáruraiye. ⁴⁷Áánútu aiva-kwáásígómbá maranéí úmarowana naaén-kwaasigo Ísu Káráísiti kwíyómpakemba kunkáiyé. ⁴⁸Áándamumbo maranéímó úmakain-kuwawaa'o kwáyáintemba amápa-kwaasi mirán-kúwawaa'a kwáyáivo Káráísiti kwíyómpaken-auwawaa'o kwáyáintemba kwená kwaási mirán-kúwawaa'a kwéniye. ⁴⁹Áánútumo maranéímó úmakain-kwaasiraambo úndantenta Káráísiti kwíyómpakewai intentá ónaumne.

⁵⁰kesí kwaásiyono. simátimé'a sé'a Áánútumo kwíyómpa'o kárákwiraipa'a marapákén-kúwawaakwara'a íma máyaiyana kwaíkwai'o ínín-tantaa'o kwáyaindava'a ánásanin-tantaako íma mimpímbá kwéniye kwésune.

⁵¹Áánútumo aúpá'ó makénamo agaráátínkarain-aimbo simátíménda ísáaro. amápata íma puwéta úwoi méta súwawaata ó'on-kuwawaata auvíninta ⁵²mimbórá-táwai kwíyómpakemba uwíremba sínana avekáámbó tawáombo intembá avekáámbá púwón-kwaasi usásintinkainasa maí'mai'a íyata súwawaata ó'on-kuwawaata auvíníye. ⁵³marapá'ó máyaunda-suwawaata puwónaunda-suwawaatan-ivo kwíyómpa'o ménaunda-suwawaata íma puwónaunda-suwawaata auvíníye. ⁵⁴marapá'ó máyáan-kuwawaa'a púwón-kuwawaa'an-ivo kwíyómpa'o ménaaon-kuwawaa'a íma puwín-kúwawaa'a auvínidara'a Áánútun-aii aúváiivimba agaimaréna siráin-aimba paáriniye. maará séna púwón-amba ánásainana maí'mai'a ónááon-anko púwón-ankomba usáyaaaitaniye agaimaréna súwana ⁵⁵moóráwai séna

púwón-anko íma usáyaaitaraimba póna púwón-ambo sáwí'o umátínkáin-asirayanko ánáسانییە agaimaréna siráiyé. ⁵⁶ Áánútuna áamáamba ísáe'maimo túwáan-imayao tátokaiye. mirámó kwéontavena púwón-ambo sáwí'o umátínkáin-asirayanko tátokaivo ⁵⁷ Áánútu púwón-amba kentáá usáyaaitamai-i'a kwéumasinkaintaawe. kentáási Ísóigo Ísu Káráísiti púwón-ankona asirayámbá ánáسena usáyaaitaraimba póna Áánútu mirá kwéumasinkaisata súwi kwésune.

⁵⁸ mindáyave'a kesí kwaási asiramái mé'a íma tívón-káína'a Ísóigona mayái maimaé iyé'a íma ivátuwaaro. Ísóigona mayái kwémayaamba íma úwoi-mayaiman-ivo áúgwara'-mayaima kwémayaavo maimaé íyóro.

Ísóigona kwaási túwa'naa on-óntánkóná kwaasái.

16 ¹ Ísóigona kwaási Yérúsaremu-naopa'a máyáawai toómbá íma makáawai túwa'naa ónááomba óntamba torupé'a maarán-oro. Kárésiyaa-marava'a Ísóigona kwaási máyáawai simátímakaundantemba mirán-áímbá simátimumpo mirán-oro. ² moórá-mora-sontaara'a moórá-kigauvin-ontamba taaímbai Ísóigona kwaási túwa'naa ónááopa'a maré'a kentí naaúmpimpa'a maránááomba anómba ína'a naaémba kentópa'a komáyána'a Ísóigona kwaási Yérúsaremu-naopa'a máyáawai timénááon-ontamba íma avakáá-íyamba úwoi mai-timénááowe. ³ keinárawapinkemba évakarawai usásintewa'a kentópa'a komé'a aúváí agaimái timé'a ti'maráanasá Ísóigona kwaási Yérúsaremu-naopa'a máyáawai mináúváíyé torupámaranaaon-ontane maimaésa mátimenaowe. ⁴ mitáwai kemó komayánaunda-mayaimo kwáyaina'o é'a konasá miwí kesé kónááowe.

Kórinti-naopa'a kónáe siráin-kwasai.

⁵ Másétóniyaa-marava'a Áánútuna ásí-kwasai simátime'a naaónáe kwéunda pó'a mirá kósimatime'a kentópa'a komáéndama ⁶ ákírara koménaum. ayáátáákara koménaumno. ímo aampa'ó kwénaaon-kanaa uwí-nómpákén-úndámó maivaiyáíndarara ó'on-daopa'a kónaumno. ó'on-daopa'o kónáe ona'ó é'a súwa'naa íya'a kónaumne. ⁷ kentópa'o ayáátáák'a'o koménaemo kwésunda Áánútumo owé sína'o é'a ayáátáák'a'o koménaumne.

⁸⁻⁹ maanká'á Évésasi-naopa'a ásí-kwasai simátimenaunda-kwaasi sáwíva'a máyáamba pósa isésa áraire sésa asiramái ménaaowai máéwasa kesí mayáíyávésa aambá aunónááon-kwaasi sáwíva'a máyáawe. mimbáyáímó kwémayaunda toómbá áká'mai Áánútuntavesa ísámai kaunánáe sésa torupaambá minkánáá íma tiráisa'a mé'a mimbáyái kwémayaunda póna mintánón-kánáá ánásaína'a kónaumne.

¹⁰ moóráwai Tímótimo kentópa'o koménimba aamoí kwé'e'a áwa'naa oro. kemó úndantemba Ísóigona mayái kwémayaivo ¹¹ kwentávé'a úwoi-

kwaasiman-iyé íma sé'a tínaaemba umáméro. keinárawa'o tiyuwénamo kesópa'o tínimba áwa'naa íyana kesópa'a kawé'á umái tíno. kwesémo Ísóigona kwaási kentáási kwaási kesópa'o ténááontave'a timu'maré'a máyaumne.

¹²kentáási kwaási áwí'a Ápórosimba asiramái simáme'a sé'a Kórinti-naopa'a kentáási kwaási kwíya-tawai esé kwaaó súnda póna ívé'a íma kanaán-umai kwínívo aambó kwáyainanamo éna kwíniye.

¹³kentúra'a kárakwiye'a Áánútuwe aráápamai maí'mai'a úmae iyé'a íma táá'a káína'a asiramái máéro. ¹⁴mayáímó kwémayaamba kwaási timáyáa umái mayái máyáaro.

¹⁵kesí kwaásiyono ísáaro. Ákáyaa-maravaken-kwaasi Sétevanasina akúmbá aiva'á Áánútunopa'a tiráawai Ísóigona kwaási asiramái kwétuwa'naa on-áimbá ísaraawe. asiramái simátimé'a sé'a ¹⁶mirán-kwáási kwésen-aimba taagwiyavé'a miwísé Áánútuna mayái asirayám-báyái kwémayaawai táái ísáaro.

¹⁷keinárawapinkemba kaumbonárau túwí'a Sétevanasiye Vótúnetasiye Ákáisiye mindárau kesópa'a tewa'á aamoí kwéumpo keinárawa'a íma amáparawai kanaán-umai kesópa'a tewasá mindárau kesópa'o tembá aamoí kwéune. ¹⁸mindárau kesí imáyáa aúnái'a umásinkesa kentí imáyáagwara'a mirá uráawe. mirán-kwáási túwí'a mósá máráaro.

¹⁹Ésiyaa-marava'a naaó'-naokemba Ísóigona kwaási keinárawatavesa kawé'á umái máéro kwésewe. moóráwai áwí'a Ákwíra awainínkó Párisiraawe mindáraití naaúmpa'a torupamáí máyáawai Ísóigowe tarúmai máyáawai aamoí ésa keinárawatavesa kawé'á umái máéro kwésewe. ²⁰maanká'ó máyáawai Ísóigona kwaási amáparawai keinárawatavesa kawé'á umái máéro kwésewe. moórá-morawai tiyáámba tíméro.

²¹ayááír'á kemá Póro agaimaráumpo awáné'a kwenayáánavi'a póna kwenááiman-iyé sé'a ísáaro. kemá Póro sé'a kawé'á umái máéro kwésune. ²²Ísóigompa'o ímo tirumbó áméwai Áánútu sáwí'a umátinkaniye. kentáási Ísóigo marapá'á kumíniye kwésune. ²³Ísóigo Ísu úwoi kwétuwa'naa-intave'a námúnaa kwésune. ²⁴Ísu Káráísitiye tarúmai máyáawa'a kembá sirumbá kwétimune.

kemá Póro súnda-aimba ánásaiye.